

ARTS-AZ-VER

L. I. UNIREA
FOCȘANI

PUBLIKAȚIE A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA“ FOCȘANI
FONDATA ÎN 1912

ANUL VIII — NR. 64-65-66 (SERIE NOUA) OCTOMBRIE-DECEMBRIE 1979

REVISTA NOASTRĂ

PUBLIKAȚIE A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA” DIN FOCȘANI,
FONDATA ÎN 1912,

DISTINSĂ, ÎN CADRUL CONCURSULUI NAȚIONAL
AL PRESEI ȘCOLARE, CU PREMIUL I, ÎN 1978,
ȘI CU „PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI
PENTRU CEA MAI BUNĂ REVISTĂ ȘCOLARĂ DIN ȚARĂ”, ÎN 1979

Fondator : prof. **Dimitrie PAPADOPOL**

Coordonator : prof. **Petrache DIMA**

CONGRESUL AL XII-LEA AL P.C.R.

○ Populația ocupată va spori de la 10,4 milioane de persoane, în 1980, la 11,4 milioane de persoane, în 1985, din care 78 la sută vor lucra în industrie și în ramurile neagricole.

○ Populația școlară va reprezenta, în 1985, circa 27 la sută.

○ Pină în anul 1990, va fi generalizat învățământul de 12 ani.

○ Pină la sfârșitul anului 1985, învățământul superior va cuprinde peste 200 de mii de studenți.

○ Învățământul profesional va cuprinde 20 la sută din nu-

tului, ocrotirii sănătății, asistenței sociale, culturii și sportului vor vreaște cu circa 37 la sută în 1985, ajungând să reprezinte 14 200 lei pe familie.

○ Volumul prestărilor de servicii va crește cu peste 54 la sută față de 1980.

○ În cincinalul viitor, se vor construi 1 100 000 de apartamente din fondurile de investiții ale statului, din care 450 000 destinate vânzării către populație.

○ Pină la sfârșitul cincinalului, se va generaliza săptămâna de lucru de 44 de ore.

OBIECTIVE FUNDAMENTALE

mărul absolvenților învățământului de 10 ani.

○ Cheltuielile statului pentru dezvoltarea bazei materiale, finanțarea procesului de învățământ, acordarea de burse și alte forme de sprijin material elevilor și studenților vor depăși 128 de miliarde de lei.

○ Veniturile reale ale țărănimii vor crește cu 20-25 la sută.

○ Pensile nominale de asigurări sociale se vor majora în medie cu 23 la sută.

○ Alocația de stat pentru copii va crește cu 27 la sută.

○ Cheltuielile finanțate din bugetul de stat, precum și din veniturile întreprinderilor, organizațiilor cooperatiste și obștești pentru dezvoltarea învățămîn-

Sint doar o mică parte din problemele de maximă importanță cuprinse în „Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al XI-lea și Congresul al XII-lea și sarcinile de viitor ale partidului” prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae CEAUȘESCU.

Noi, elevii claselor terminale de astăzi, vom fi nu numai beneficiari, ci și participanți activi la rezolvarea lor.

Cunoașterea întregului program ca și contribuția la realizarea lui constituie o datorie patriotică a fiecăruia dintre noi.

Nicoleta SAVIN,
clasa a XII-a A

COMEMORARI

90 de ani
de la moartea
lui Ion Creangă

Dacă prin marea ei noutate, poezia eminesciană a dus progresiv la formarea unui curent, — la trecerea lui Creangă în lumea umbrelor acesta nu era pentru literatură un nume important. Nu avusese satisfacția să-și vadă operele reunite în volume, evenimentul producându-se postum (**Povestii**, 1890 ; **Amintiri din copilărie** ; — **Anecdote**, 1892). Farmecul incomparabilului Creangă s-a exercitat, ulterior, asupra multora ; stilul Creangă, inimitabil, rămânea totuși deasupra oricărei contrafaceri ; anumite atitudini sau instrumente de expresie puteau furniza doar soluții sau sugestii. Într-o conferință, la începutul acestui secol, Calistrat Hogaș elogia „vechea pedagogie de sub oblăduința căreia au răsărit Kogălniceanu, Lambriorii, Eminescu, Cobălcești, Creangă” — având în vedere contribuția acestora la afirmarea geniului național. Drumetul prin munții Neamțului, în care Tudor Vianu avea să vadă „un Creangă trecut prin cultură”, era un amator de neologisme, dar în același timp susținea ostentativ un limbaj popular **sui-generis**, înțeles ca realitate etnografică și lingvistică imediată. Ca la Creangă, la Hogaș se observă aceeași plăcere de a povesti, tendința continuă spre exagerarea dimensiunilor și umorul inteligent, desigur cu alte trăsături. Se schițează chiar și „dondâneala” dintre povestitor și tovarășul de drum, procedeul ducând la o sporovială amuzantă, în orice caz la jovialitate. Ne referim însă exclusiv la situații din primele descrieri ale originalului **homo viator**... Flămînd și fără provizii, înainte de a întâlni pe călugărul Ghermanuță, călătorul cugetă trimițînd la un episod din **Ivan Turbincă** : „Ce să faci ? Să te apuci, ca moartea, de ros smicele tinere de pe lângă rădăcina copacilor bătrîni ?” Călugărului salvator i se adresează ulterior, satisfăcut de perspectiva ospătului cu hribi : „Apoi, dacă-i așa vorba, părințele, ia să facem noi, colea, un foc ca acela și să-i tragem o față de mincare, să se ducă vestea”. Și tot în spiritul lui Creangă : „Din închipuire se naște frica, din judecată bărbăția... Cea dintîi era veșnic cu mine, cea de-a doua, mai pe apucate... Față de „marafeturile franțuzești” ale domnului Georges, Hogaș ripostează prin simplitate, simulînd un aer „cam necioplit”, întocmai cum Creangă, la „Junimea”, își debita „țărâniile” cu prefăcută umilință. Reacțiile lor în spiritul enormității simpatice sînt, iarăși, similare.

Că Hogaș își exprimă dragostea de drumeție utilizînd formula „nu știu cum vor fi alții”, întocmai cum Creangă începea un capitol din **Amintiri** ; că altădată, el recurge, precum contemporanul său, la portretizări caricaturale (schitînd apariții feminine monstruoase) ; că ironia la adresa clerului e de aceeași nuanță cu a ex-diaconului, — acestea nu demonstrează vreo influență directă. Unul face mereu apel la exemple mitologice, altul la proverbe, trăgînd din utilizarea acestora o mare satisfacție convertită în umor.

În timp ce Hogaș e un scriitor cu profil pro-

Modelul Creangă

de prof. univ. dr. doc.

Constantin
CIOPRAGA

COMEMORĂRI

Modelul Creangă

JEAN BOUTIÈRE

VIAȚA ȘI OPERA LUI ION CREANGĂ

(Urmate de documente epistolare
privind volumul)

Traducere și prefață de Const. CIOPRAGA

„JUNIMEA” — IAȘI. 1978

Este prima versiune românească a celebrei monografii a lui Jean Boutièrre, dedicate marelui povestitor român, în 1930.

(Urmare din pag. 1029)

priu, Ion Dragoslav, fost coleg (în singura clasă urmată la liceu) cu Mihail Sadoveanu, cultivă o literatură stînd nu o dată în dependența lui Creangă. Modestul literat de la Fălticeni era un epigon, perseverent însă, lăsînd peste douăzeci de volume. Întîmplările din **La han la trei ulcele** (1908), din **Fata popei** (1909), din **Nuvele** (1911) și din celelalte se situează, în mare parte, la interferența dintre mediul rural și cel al micului tîrg moldovenesc. **Povestea copilăriei**, din 1909, nu era decît o pastişă după **Amintiri din copilărie**. „De nimic nu mi-e ciudă să răspund, decît atunci cînd mă întrebă cineva de vîrstă”, ne lămurește Dragoslav, reluînd tonul lui Creangă. În casa copilăriei lui Dragoslav, la Fălticeni, lucrurile se petreceau ca la Humulești: „Cînd am început a pricepe cîte ceva din lumea asta, nu știu cît de mic să fi fost, dar știu că era o vîr-guță prinsă la icoane, căreia toți îi ziceau nănașa și n-oi uita ce rău ustura nănașa ceea”... „Eram copii, și copiii, ploaie, ningă, trăsnească, ei nu știu decît două lucruri: mîncare și joc; puțin le pasă că or umbla și în pielea goală”... „Pe cînd mama se zbuciuma pentru noi, noi ne țineam numai de jocuri și ghidușii”... În preajma casei era și o pupăză. „Mare ciudă aveam pe pupăză, că de multe ori ieșeam nespălat la soare, și ce-mi cînta nu-mi plăcea de loc”... „Dar timpul trece, — și ce crește mai ușor decît copilul zburdalnic!... „Și-mi amintesc ca ieri, că era a doua zi de sfîntul Ion”... „Și iată, într-o zi numai mă trezii că intră mama în casă și-mi zice: — Da, hai, măi Ionică, pe acasă, că te așteaptă Nicu și Vasile a Bucătarului, și a venit și Mutu Gahîței la noi” etc. Într-o „**Notiță critică**”, nesemnată, Dragoslav era prezentat, la apariția volumașului, drept un alt Creangă: „Ceea ce cu deosebire apropie pe **Dragoslav de Creangă** este admirabila obiectivitate cu care perindează pe dinaintea noastră copilăria sa cu toate farmecele ei și mai cu seamă cu toate cusurile ei”. Paginile privind atmosfera de familie, vorbind despre părinți și frați, sînt aproape unice în literatura noastră.

Pentru **Povestea trăsnetului și Povestiri de Crăciun**, lui Dragoslav i s-a atribuit, la recomandarea lui Duiliu Zamfirescu, un premiu academic important. Autorul **Vieții la țară** își întemeia raportul pe impresii superficiale despre „originalitatea invenției și sinceritatea stilului narativ”. Comparația cu Creangă urma, de fapt, argumentația critică a lui Mihai Dragomirescu, care încuraja pe narator: „Spre deosebire de Creangă care caută situațiile și în care comicul este un element de succes literar, Dragoslav nu caută nimic, ci din adîncea închipuire a sărăciei scoate accente de sinceră emoție artistică. Dl. Dragoslav nu se aseamănă cu nimeni nici din literatura noastră, nici din cea rusească” (**Analele Academiei Române**, — secțiunea literară — 1914-1915, p. 234). S-ar spune că ne aflăm în fața unui creator care adumbrește opera lui Creangă și a altor clasici. Nimic mai fals, în realitate, decît

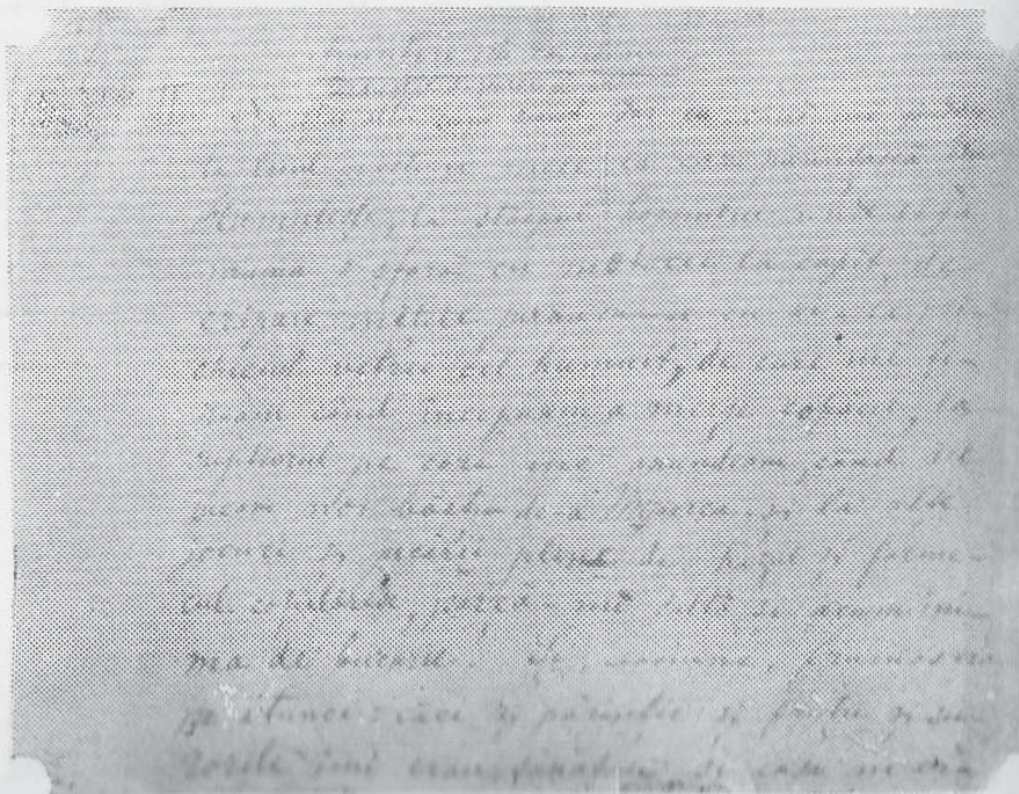
aceste aprecieri. Timidul prozator nu are personalitate. În paginile autobiografice e captivat de Creangă, parafrazăndu-l fără spirit, în unele povestiri sadovenizează, mai ales pe coarda romantică.

Mărturisirile lui Mihail Sadoveanu, reluate consecvent, reflectă o prețuire patetică, înaintașul fiind pentru el „învățătorul“ pe plan artistic. Creangă a fost „în primul rînd, un strălucit artist“, amintirile impresionînd prin „arta lor subțire“, prin „caracterul lor original și unic“; **poveștile**, pline de „viață ascutită“, cu determinări „în timp și spațiu“, reliefează „tipuri care se mișcă și vorbesc“ utilizînd un „depozit secular al neamului, de o mare bogăție și o intensă frumusețe poetică“. Totuși, într-o succintă paralelă critică, G. Ibrăileanu credea că dintre înaintașii literari revendicați de Sadoveanu, mai apropiat ar fi Ion Neculce, „colector de balade în proză, scriitor colorat, evocator al trecutului, fire cu adîncă rezonanță poetică“ — și în mai mică măsură Creangă, acesta „un realist“. Pe cînd Creangă reține din literatura populară snoava și proverbul, literatura sadoveniană, „întrucît o putem raporta la literatura populară“, stă aproape exclusiv sub semnul cîntecelor bătrînești și doinelor.

(Continuare în pag. 1032)

COMEMORĂRI

Modelul Creangă

BIBLIOTECĂ

COMEMORĂRI

Modelul Creangă

(Urmare din pag. 1031)

Nici vorbă, artist de mare autenticitate, Sadoveanu rămîne totdeauna Sadoveanu, și cînd evocă fapte istorice, și atunci cînd eroii săi sînt contemporani. Formulele lui de povestitor și intervențiile de autor nu pot fi confundate cu ale altora, toate avînd un timbru sadovenian. Pe de altă parte, melancolia sadoveniană și jovialitatea lui Creangă relevă structuri spirituale diferite. Sînt totuși pagini în care oralitatea celor doi e asemănătoare, aproape identică. Un singur exemplu. Istorisirea pădurarului Rafailă despre un „țaran cam nătîng“ și despre un lup ucis de boi pare o prelungire a întâmplărilor din paginile înaintașului. Fragmentul din **Lupii de la Cuceara urmează un război crîncen** e probant. Impresia că ne găsim în atmosfera lui Creangă nu vine însă de la humuleștean, ci de altundeva. Sadoveanu a folosit cu fidelitatea marelui înaintaș mijloacele unui vorbitor aparținînd aceleiași arii lingvistice. Nu limbajul lui Creangă a servit ca model, ci **limba vie**, aceeași în țesătura și nuanțele ei specifice ca și în timpul humuleșteanului. Creangă ar fi recurs desigur la proverbe, la comparații caracteristice. Sadoveanu utilizează același vocabular, dîndu-i o altă pulsație.

Popoarele nu se înșală niciodată, cînd își glorifică artiștii. Iar un artist e în felul său **un erou național**, cum îl numea Romain Rolland pe Charles de Coster, povestitorul isprăvilor lui Ulenspiegel. Clasicul Creangă înaintează prestigios în timp, opera lui situîndu-se în rîndul monumentelor nepieritoare. Expresie a geniului popular național, „Homer al nostru“ a intrat de drept în galeria valorilor universale.

Iași. Bojdeuca lui Creangă

ANUL INTERNAȚIONAL

AL COPILULUI

MIHAIL STERIADE

— prieten al celor
mai tineri
poeți români

Mihail Steriade, omul cu sufletul atât de atașat de tot ce este frumos și pur, rotunjește într-o antologie recent apărută la Louvain (Belgia), poezii ale copiilor români.

Întotdeauna aproape de patria noastră, Steriade se declară realmente încântat de ceea ce face România pentru copiii săi. Și iată, ca un răspuns la această grijă ocrotitoare, gândurile celor mai mici, sau poate mai bine zis, iată, chiar inimile lor prinse în versuri deosebit de reușite.

Poeziile sînt pline de personalitate, de imagini inedite pe care doar copilăria le poate concepe. Astfel, cea mai tînără poetă — Oana Ghiriga — dorește să poată „ninge” și să se aștearnă asemenea fulgilor albi: „Și primăvara aș simți / Crescînd între degetele mele / Ghiocel”. („Ninge”). Alături de aceste versuri, poezia „Alb” a lui R. A. Ionescu cuprinde, după cîteva imagini feerice de iarnă, o întrebare retorică, matură: „Iarnă, stăpîna mea, voi ști / Să te revăd cînd voi fi / Altceva decît copil?”. Poate, M. Steriade a ales două poezii în care albul anotimp, această culoare a purității și a seninătății este un sinonim al copilăriei.

Alte strofe, adunate sub titlurile „Am coborît”, de Luminița Antonescu, și „În refugiul din munte”, de Cristina Motelica, aduc o temă comună, aceea a statorniciei noastre pe aceste meleaguri, asemenea „trilului de privighetoare” sau asemenea „brazilor de pe coline”.

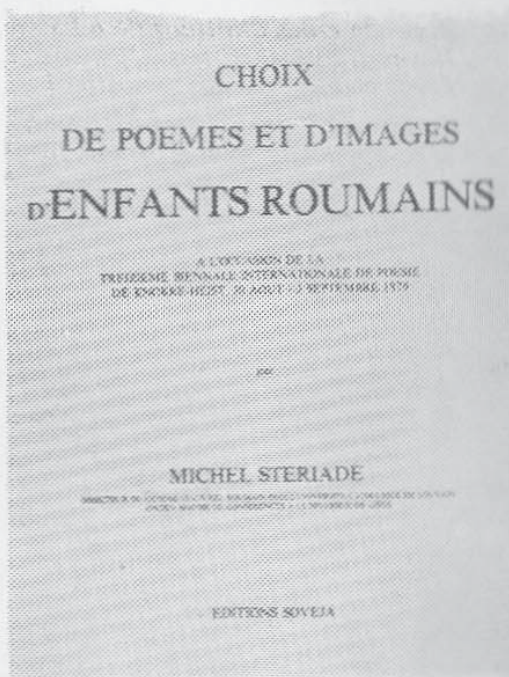
„Bucuria vîrstei” fragede a Mirelei N. Dragomir elogiază generozitatea anilor tineri care au „vaioarea secolelor” adăpostind „eternitatea izvoarelor limpezi”, și care sînt ca o rampă de lansare spre „orizontul viitorului”.

Părerăa lui Carmen Herica despre copaci este inedită și foarte frumoasă: „Pentru mine copacii / Nu sînt numai copaci / Sînt gînduri, amintiri,

oameni”. Versurile ce urmează sînt dovezi ale acestei metamorfozări, iată o parte din ultima strofă: „Cînd zic „gorun”, zic „libertate” / Și îmi amintesc de eroii noștri...”

Ștefania M. Grădinaru are o contribuție substanțială în antologie. Poezia „Găleata de lemn”, concepută ca un monolog al unei dornice găleți ce oferă apă proaspătă la marginea unui drum cuprinde o adîncă metaloră, simbol al ospitalității românești.

Aceeași temă — visul — revine în „Visurile mele” aparținînd poetei mai sus citate și în „Visul”, de Mariana Andreicuț. Cele două autoare se adîncesc în viitor prin versuri de o nostalgie înduioșătoare, caldă, prin întrebări cu rezonanțe retorice: „Unde sînteți astă seară, visuri de altădată?”, „Reveniți! Fără teamă! Am rămas aceeași”, „Visuri! Ați putea să

nu mai reveniți?” („Visurile mele”). „O, nu-mi spune că jocul cu visul / S-a sfîrșit deja...” („Visul”).

Florin Aleaz, în „A treia noapte”, simbolizează soarta grea a celui ce nu a crezut în nimic și care trebuie să dispară, să se retragă în tăcere, împărțînd destinul „păsării crucifigate”.

Ultima poezie: „Pămîntul țării mele”, aparține unui adolescent — Petru Mihai — care, aducînd o imagine plină, robustă despre patrie, încheie cum nu se putea mai reușit, această prețioasă mostră de poezie tînără românească.

Gabriela ANDRONESCU,
clasa a XII-a A

Mihaela SEREA, clasa a X-a A, face cei dintii pași în literatură. Colectivul redacțional al „Revistei noastre” îi urează succes deplin!

Primul meu vers

Te-ai copt văratec, cîntec
neînceput,
Și te-am cules din frunzele albastre,
Din rugi înlinși pe pietrele sihastru,
Fruct pădureț ascuns și neștiut!

Te-ai copt cu coaja în țărîna udă
Și te-am gustat în zori ascuns în
iarbă,
Și zeama a-nceput atunci să-ți fiarbă,
Și pulsul tău atunci să se audă.

Eu te-am cules cu mîini tremurătoare
Și-am alergat strîngîndu-te la piept.
Te-am așezat cum am știut mai drept
Pe foile albite-n așteptare.

Și-n zori de zi este atîta aur
În miezul tău! Și-n cer atîta soare!

Numai viața...

Cerule așa senin!
Dulce-i rotunjirea clară
Și sînt beat de primăvară
Și de aur și venin.

Curg pe mugurii bălai
Raze calde și cuminți,
Soare, ce nu știi să minți,
Însorită zi de mai!

Poate frunzei de pelin
Aș putea să-i simt dulceața,
Dar din toate numai viațe
Mă mai scutură deplin.

Gînduri neseccerate

E tare tîrziu și m-aș duce acasă,
Dar nu mai știu drumul prin lanul înalt,
E-o noapte de vară atît de frumoasă,
Că-mi vine în cerul de adînc să mă scald.

În palme simt aur de praf și de boabe
Rotunde ca lumea pe care pășesc,
Țărîna ținută spre dînsa mă soarbe
Și totul în jur e nebun de firesc.

În piept îmi fierb greieri și tropot de cai,
În palmă se sfarmă țărîna fierbinte
Și vîntul aruncă cu praf și cu scai
Și prind să țeș gînduri și cîntece-n minte.

Pierdut-am cărarea tăiată prin șanțuri,
Rămas-am visînd sub luceferii goi,
Visare nebună și ruptă din lanțuri
Și lădră vreo cale de mers înapoi.

Uneori și citrele își au poezia lor : dacă spunem 31 din 60 după 30 de ani, noi, promoția anului 1949, înțelegem pe deplin semnificația acestora.

În anul de irămîntări, de căutări, poate de incertitudini, 1949, 60 de bărbați, copii încă, au plecat cu ochii mari, deschiși spre viitorul care ne promitea totul. Marea majoritate, chiar toți au luat viața în piept și, unii mai greu, alții mai ușor, ne-am realizat, am devenit oameni maturi, fiecare cu calea lui, însă mereu într-un colectiv bine închegat, colectivul celor 60 infiltrat în marele colectiv al tuturor celor de o seamă cu noi. Dovada coeziunii noastre s-a făcut după 30 de ani, în vara aceasta cînd 31 din cei 60 ne-am întîlnit în pragul aceleiași Liceu „Unirea” pe care l-am părăsit atunci demult. Dar care, prin prestața lui, prin valoarea dascălilor lui, ne-a ținut totuși aproape unii de alții și practic ne-a imprimat un fel de a fi specific, o amprentă mică ce se tradu-

După
30 de ani...

Neculai ROMILĂ

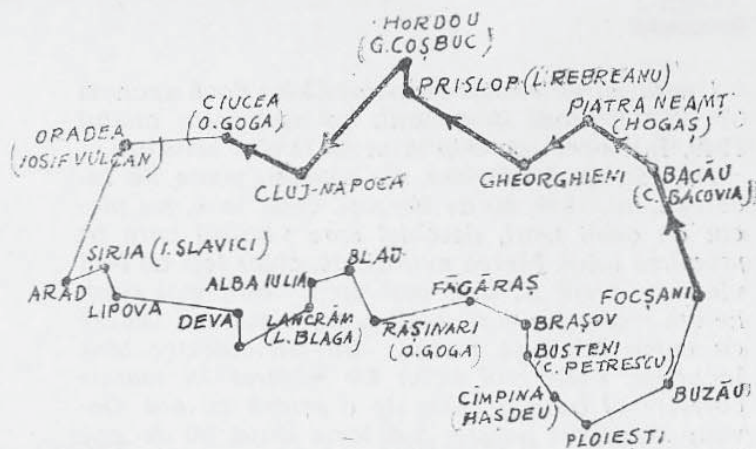
(Continuare în pag. 1044)

REPORTAJ

Pe drumurile literare ale țării (IV)

CIUCEA

*„La noi sînt codri verzi de brad
Și cîmpuri de mătăsă...”*

10 august 1978. Clujul a rămas în urmă. „Odihniți“, „bidiviii“ microbuzului nostru aleargă „înghițind“... 80 de km... de asfalt pe oră. Drumul șerpuiește pe malul Crișului Repe de pe sub codri seculari. Nu știi ce să admiri mai întii: imensul zid verde sau fișa de cer albastru care se zărește deasupra benzii croite de mina omului prin pădurile nesfirșite? Așa intrăm în Ciucea, localitate devenită celebră datorită unui poet celebru: **Octavian Goga**.

Șoseaua națională trece prin fața casei memoriale. O poartă din lemn sculptat se impune retinei prin monumentalitate și arta execuției. Dincolo de ea, în partea stîngă, conducerea muzeului a amenajat un teatru în aer liber.

Pe deal, după o perdea de copaci uriași deslușim silueta unui castel văzut de mulți dintre noi, pînă acum doar în albumul lui Ion Miclea. Tot acolo, în „Către vizitatori“, soția scriitorului ne informează:

„În anul 1919, Octavian Goga a primit o scrisoare de la văduva lui Ady Endre, în care dînsa spunea că nu se mai întoarce la Ciucea, în proprietatea ce-i aparținea prin naștere de la părintele ei N. Boncza, și că pentru ea ar fi o mîngiere dacă Octavian Goga ar cumpăra această proprietate. Am venit în toamna anului 1919, să cunoaștem această așezare. Octavian Goga mai trecuse o dată pe aici, înainte cu două luni, în societatea lui Alexandru Hodoș și a altor prieteni. Citez din memoriul lui Alexandru Hodoș

impresia dureroasă a distrugerii: «Nimeni nu mai era gazdă aici. Casa de la Ciucea rămăsese doi ani fără stăpîni (prin plecarea definitivă a familiei Ady la Budapesta), iar luptele din 1919 o devastaseră cu desăvîrșire». Așa am găsit proprietatea. Paragina mă mîhnea și descuraja, îmi venea greu să cumpăr o ruină. Octavian Goga mi-a spus: «O văduvă nu se refuză, și cînd acea văduvă este văduva lui Ady Endre cumpăr proprietatea chiar dacă ar fi s-o dăruiesc cuiva». Știi sentimentele care-l legau de Ady. Așezarea ne-a plăcut și am hotărît să începem cu repararea clădirilor distruse, am demolat ziduri și am mutat dealuri pentru nivelarea locurilor. Am refăcut castelul, mărindu-l cu 8 m în înălțime și cu 12 în lungime, clădind și un etaj — iar în 1923 ne-am mutat în casă nouă. Toate sărbătorile le petreceam aici — și de cite ori aveam 2—3 zile libere veneam la Ciucea. Poetului îi plăcea să se plimbe prin grădină, atmosfera casei îl liniștea și îl punea în dispoziția creației“.

Autoarea însemnărilor reproduse de noi i-a supraviețuit sofului peste 40 de ani. Aflăm de la ghid că trăiește în castel. Știrea sporește emoția. Pe loc, incolțește dorința de a o vedea.

— E posibil ?

— Da, pe la 12, cînd iese la masă.

E ora 10. Avem două ore bune pentru a cerceta în voie acest univers.

REPORTAJ

Înainte de a ajunge în camera de lucru, stăm muți în fața unei biblioteci care însumează peste 10 000 de volume, multe dintre ele legate în piele sau mătase. Pe o masă, se află colecțiile la zi ale unor publicații actuale, iar în unele rafturi, ultimele ediții ale operei poetului, precum și studiile dedicate lui în anii din urmă. Acest inestimabil patrimoniu se îmbogățește continuu.

În camera de lucru, zăbovim câteva clipe în fața biroului (o masă biedermeier, iar alături — un fotoliu în piele de Cordoba), pe care se

Mobila din sufragerie este în stil biedermeier și Chippendale.

O mențiune specială merită scri-nul lui Avram Iancu, dăruit lui Goga de Ecaterina Varga.

Trecem pe lângă dormitorul doamnei Veturia Goga. „Privighetoarea Ardealului” — cum fusese supranumită în tinerețe — fredonează o melodie. Privim ceasul. E 11. Mai este o oră pînă la apariția ei. Pînă atunci, vizităm muzeul de artă populară, în

Biblioteca lui Octavian Goga

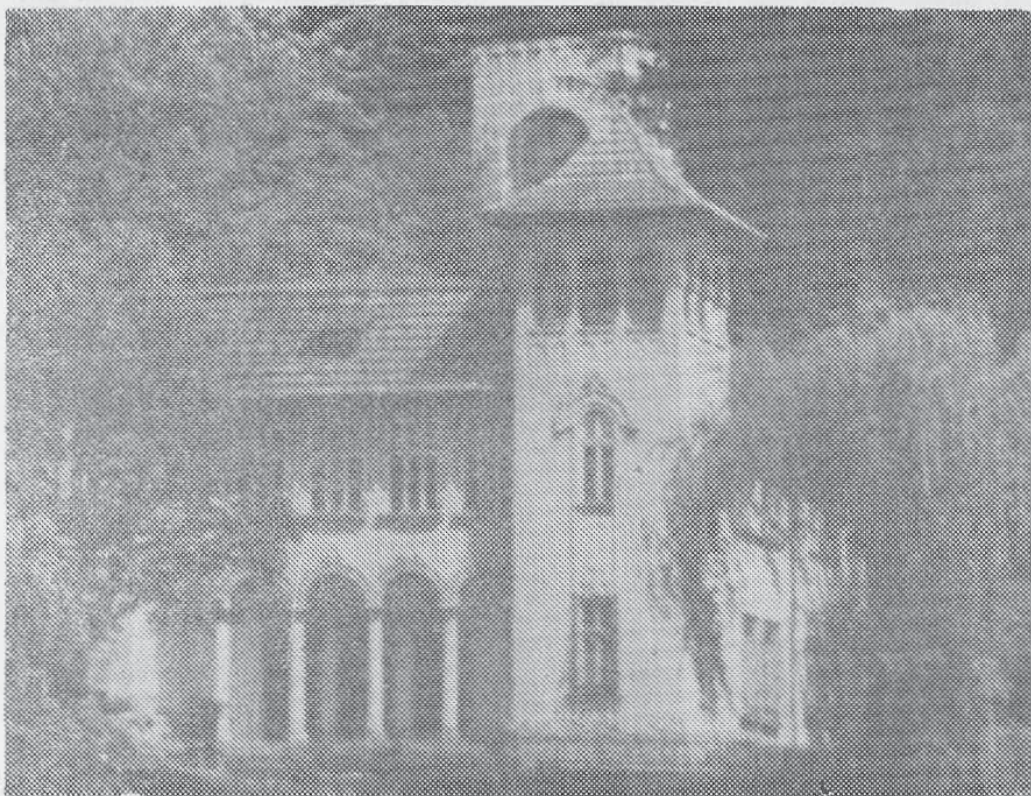
află câteva cărți, o statueta, fotografii înrămate. Privirile aleargă de la mobila de lux și prețioasele obiecte de artă, la documentele care atestă o existență zburdantă, în ciuda condițiilor materiale excelente de care dispunea demnitarul politic. Aici, a încetat să mai bată o inimă care a înflăcărat milioane de inimi românești la începutul veacului nostru.

În holul mare (scările și plafonul sînt din stejar sculptat) al castelului, se află o vitrină care adăpostește o parte din manuscrisele autorului „Clăcașilor”. Ne mai rețin atenția câteva caricaturi, schițe, tablouri de Camil Ressu, N. Dărăscu și N. Tonitza.

care sînt adunate obiecte din toate colțurile țării, „Casa albă” unde-și găzduia oaspeții, parcul și mausoleul ridicat pe dealul Pleșului. Construirea acestui original monument funerar a durat 20 de ani (1938—1958). După cum rezultă dintr-o inscripție exterioară, soția poetului a fost ajutată de arhitectul G. M. Cantacuzino, de decoratoarea Nora Steriade și de zidarul Josef Kuczka.

În interior, pe un postament din beton — sicriul cu corpul neînsuflețit al poetului a cărui operă, străbătută de o înaltă vibrație patriotică, l-a făcut nemuritor.

(Continuare în pag. 1038)

Castelul de la Ciucea

CIUCEA

(Urmare din pag. 1037)

De la înălțimea dealului, admirăm întregul complex muzeistic. Coborim treptele, copleșiți de puternice impresii.

E ora 12. Pe alee, apare doamna Veturia Goga, sprijinită de doi îngrijitori.

Fotoreporterul vrea să-i immortalizeze chipul, însă ea protestează energic:

— Nu! De când a murit Tavi (Octavian — n.n.), nu m-am mai fotografiat și nici n-am mai cântat la pian!

Următorul popas: *ȘIRIA*.

Gabriela MOISE, absolventă;

Clement SATALA, absolvent;

Ovidiu GROPER, clasa a XI-a A;

Dan LAVRIC, clasa a XI-a A;

Daniela PUPĂZĂ, clasa a XI-a A;

Valentina DIMA, clasa a X-a A;

Gina MANOLACHE, clasa a XI-a (Liceul sanitar din Focșani)

Foto: *Tiberiu DIMA*, absolvent

Mausoleul lui Octavian Goga

ISTORIE LITERARĂ

OCTAVIAN GOGA

— ipostaze inedite —

Asupra iconografiei poetului de la Rășinari s-au pronunțat G. Călinescu¹⁾ și Ion Dodu Bălan²⁾. Nu e cazul să insistăm de ce sînt atît de multe fotografii din perioada cînd era demnitar și atît de puține din timpul copilăriei sau adolescenței. Acest lucru îl va elucida, cu siguranță, istoricul literaturii române în imagini care va trebui să apară cîndva, dacã condițiile îi vor fi prielnice. Deocamdată, ne facem datoria de a comunica încă patru chipuri inedite ale lui Octavian Goga.

Sînt fotografii executate la Balc și Ciucea în anul 1930. Trei îl reprezintă pe Octavian Goga în mijlocul familiei lui Josef Pincas, posesorul unui întins domeniu și al unui somptuos castel în Bihor. A patra este din septembrie 1930 și îl reprezintă pe Goga alături de distinsa intelectuală Elena C. Meissner, soția marelui pedagog și om politic Constantin Meissner. La aceste „eternități de-o clipă“, cum exact le-a numit Ion Dodu Bălan, exegetul comprehensiv al lui Octavian Goga, adăugăm o scrisoare și două autografe ale poetului „pătimirii noastre“. Misiva este adresată profesorului universitar doctor Nicolae Rîm-

(Continuare în pag. 1040)

Elena C. Meissner și Octavian Goga, la Ciucea, în septembrie 1930

De la stînga la dreapta: Beiușor Ghica, Veturia Goga, Diana Ghica Pincas, Octavian Goga, Josef Pincas.

În spate: Nicolae Rîmniceanu, Veronica Rîmniceanu, doamna Pincas (nepoata lui Josef Pincas). Balc, 1930

1. G. Călinescu. *Scrisori și documente. Ediție îngrijită, note și indice de Nicolae Scurtu. Prefață de Al. Piru.* Buc., Minerva, 1979, p. 83. (Scrisoare către Al. Rosetti din 14.XII.1940).

2. Ion Dodu Bălan. *Octavian Goga. Fotografii sau eternități de-o clipă în: Manuscriptum*, 8, nr. 3 (28). 1977. (Album Octavian Goga între paginile 112—113).

* Originalul celor patru fotografii, precum și al scrisorii se păstrează în arhiva prof. univ. dr. Nicolae Rîmniceanu. Ne exprimăm mulțumirile și pe această cale.

** Ediție foarte rară. Tipărită spre a se împărți alegătorilor săi, cu prilejul unei alegeri la care Goga își pusese candidatura. A. de Hertz. Exemplarul se păstrează în biblioteca anticarului Nicolae Vasilescu-Capsali, București.

*** Exemplarul se păstrează în biblioteca doamnei Kety Ștefănescu, București. Îi exprim și pe această cale grațitudinea pentru amabilitatea de a-mi fi pus la dispoziție acest exemplar unic.

OCTAVIAN GOGA

— ipostaze inedite —

(Urmare din pag. 1039)

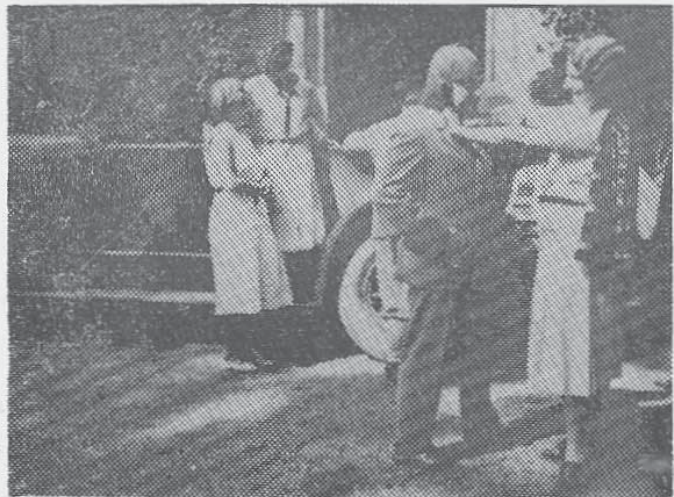
niceanu, ginerele lui Constantin Meissner. Are următorul conținut: **București, 26 septembrie 1930. O placă de gramofon... un tango... Argentina... departe un cîrpit de colibri... Strîngem mina, O. Goga. [Domnului și doamnei Nicolae Rîmniceanu, str. Buzdugan, 2, Iași]*. O nostimadă, evident. Autografele sînt date lui A. de Hertz și actriței Kety Ștefănescu. Primul are următorul text: **Lui Hertz, cu dragoste și prețuire.****

Octavian Goga, mart[ie] 1911, Sibiu, (Poezii. Sibiu, 1910;** cel de-al doilea se transcrie astfel: **Domnișoarei Kety Ștefănescu, cu simpatie aceste vechi cîntece dintr-o lume ce nu mai este... Octavian Goga, 1930. (Poezii. Buc., 1924).*****

Fără să fie documente extraordinare, cele șapte piese iconografice și manuscriptice vin să lămurească unele aspecte din existența omului și poetului Octavian Goga.

Nicolae SCURTU

De la stînga la dreapta :
Doamna Pincas (nepoata
lui Iosef Pincas), Veronica Rîmniceanu, Octavian Goga și Diana Ghica Pincas.

De la stînga la dreapta :
Nicolae Rîmniceanu, Diana Ghica Pincas, Veronica Rîmniceanu, Beiușor Ghica, Octavian Goga, Veturia Goga și Iosef Pincas.

O scrisoare inedită a lui George Călinescu

Raporturile dintre Călinescu și Perpessicius nu au fost întotdeauna de amicitie. Între ei, s-au produs răceli și neînțelegeri. Viziunile lor asupra fenomenului literar românesc, clasic sau contemporan, erau, în multe cazuri, diametral opuse.

Eminentul editor al lui Eminescu a recenzat aproape toate cărțile lui Călines-

cu, scriind echilibrat, la obiect, făcând, uneori, și rezerve justificate sau nejustificate.

Epistola ce o transcriem în continuare nu este decît o intervenție a lui Călinescu pe lângă Perpessicius, care este rugat stăruitor să scrie despre revista *Capricorn*, apărută în noiembrie 1930.

Stimate domnule Perpessicius,*)

Vă ofer un număr din *Capricorn*, cu rugămintea întii de a scrie ceva în *Cuvîntul*, oricum, cu titlul *Capricorn* spre a face cunoscută revista.

În al doilea rînd vă rog să-mi faceți pentru nr. 2 chiar o **autobiografie**, amplă, evocativă, bine documentată, însoțind-o și de o fotografie bună. Cred că nu îndrăznesc prea mult, dacă sper că veți primi să scrieți această autobiografie. E cel mai bun mod de a face cunoscută și iubită o generație. Articolul îmi trebuie cel mai tîrziu pînă la 18 noiembrie.

Cu rugămintea de a-mi răspunde prin domnul Țuțuianu sînt alături (umi) tale cu multă prețuire și cele mai bune sentimente.

G. Călinescu

(D[omniei] sale d[omnu]lui Perpessicius, prin d[omnu]l Țuțuianu)

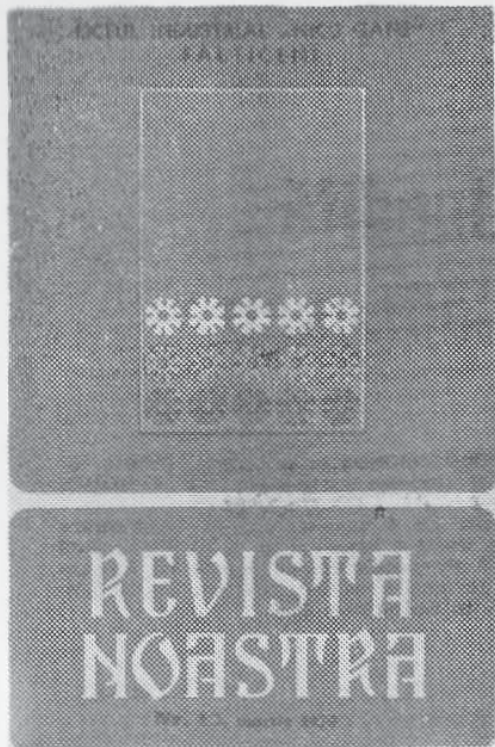
Extrem de punctual, Perpessicius anunță apariția *Capricornului* transcriind numărul în întregime, în *Cuvîntul*, 7, nr. 1994, sîmbătă, 8 noiembrie 1930, p. 2, iar în numărul din 10 noiembrie publică o excelentă analiză a revistei, relevînd gustul, subtilitatea și erudiția lui Călinescu. Apreciază introducerea autobiografiilor în

paginile *Capricornului*. Nu putem preciza dacă Perpessicius a scris sau nu autobiografia solicitată de Călinescu. În al doilea număr, și ultimul, din decembrie 1930, nu apare. Din motive pecuniare, revista și-a încetat apariția după două numere.

Nicolae SCURTU

*) Originalul se păstrează în arhiva D. Panaitescu-Perpessicius, București. Nu este datată, dar cred că este scrisă în prima decadă a lunii noiembrie a anului 1930. Al. Țuțuianu, la care referă Călinescu, este cunoscutul profesor de limba și literatura franceză, coleg de generație cu Cioculescu, Streinu și Perpessicius.

Mulțumim istoricului literar Dumitru D. Panaitescu-Perpessicius, fiul lui Perpessicius, pentru amabilitatea de a-mi fi pus la dispoziție această scrisoare.

In vizită la redacția „Revistei noastre” din Fălticeni

4 octombrie 1979. În drumurile noastre prin Țara de Sus, ne oprim și la Fălticeni, târgușorul unde au vibrat odată inimile marilor scriitori Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Eugen Lovinescu și unde și-a petrecut o parte din viață Nicu Gane al cărui nume îl poartă astăzi liceul din localitate.

Intrînd în acest lăcaș de cultură, sîntem puternic impresionați de aspectul deosebit de frumos, precum și de ospitalitatea caracteristică moldovenilor.

Întîlnirea are loc în cancelarie. Aici, ne așteaptă tovarășii profesori coordonatori, colegii și prietenii care alcătuiesc colectivul de redacție al suratei noastre.

Prima serie a apărut în 1939. Printre colaboratorii de-atunci s-au numărat și frații Gaița. Tradiția este reluată în 1967, cînd apare un număr manuscris, iar din 1970 începe tipărirea ei.

Primim în dar un nou număr care se distinge prin bogăție tematică, finută grafică tinerească. Remarcăm poezii pline de simțire, semnate de elevele Liliana Iarca și Georgeta Avădanei, o interesantă anchetă organizată de revistă, rubrica „Foști elevi ai liceului”, unde eleva Marioara Corbu îl prezintă pe sculptorul Ion Irimescu.

Rugat de gazde, coordonatorul revistei focșănene împărtășește din experiența noastră, insistînd asupra strădaniei de a face din această publicație un act de cultură, în primul rînd, spre folosul elevilor.

Lidia DIMITRIU,
Valentina DIMA,
clasa a X-a A

BLOCNOTES

Înrățiți nu numai prin nume...

M-aș vrea

M-aș vrea
 un cer de vară
 să răsar
 sub lumina plăpîndă
 a lunii
 și a stelelor
 mereu
 în neorînduială
 ca și cum
 ar fi aruncate
 de un suflet stîngaci
 și purtate
 de un vînt neprielnic.
 Sufletul să-mi zboare
 spre înalt

spre grădina cu vise
 desprinse
 de gîndul
 ce mă poartă
 spre serile de vară
 în care stelele
 sînt
 mereu în neorînduială,
 în veșnică neorînduială.

Georgeta AVĂDANEI,
 clasa a XII-a,
 Liceul „Nicu Gane“ —
 Fălticeni

(Urmare din pag. 1035)

ce doar prin câteva cuvinte: „Am învățat la Liceul «Unirea»”.

L-am regăsit așa cum l-am lăsat, impunător, dar primitor ca un bunic sătos, plin de amintiri și încă de multe necunoscute. Am reintrat în acest lăcaș cu sială și respect și ne-am închinat amintirii marilor oameni ce s-au format aici, am văzut cu ochii lăuntrului umbrele foștilor dascăli ce dorm sub cripte, am ascultat cu urechile lăuntrului pașii lor. Ne-am aplecat cu respect în fața lor și nu slăbiciunea a făcut ca ochii tuturor să se încețoșeze de o lacrimă.

Dar toate acestea s-au destrămat curînd și realitatea vie, prezentă prin tinerețea promoției 1979, copii care vor părăsi acest an Liceul „Unirea”, asemeni nouă acum 30 de ani, s-a făcut simțită, larma lor, seninul acelorași ochi mari deschiși spre viitor s-au revărsat asupra noastră ca o boare primăvărată, îmbietoare parcă la hîrjoană școlărească.

N-au lipsit nici dascălii de altădată, fostul director, venerabilul profesor Paul Florențiu, directorul adjunct Vasile Popescu, profesoara Elena Prodan și octogenarul, personalitate masivă în rîndul profesorilor orașului nostru, Costache Diaconescu, (nea Costache), deopotrivă temut și îndrăgît de zecile de generații care au avut norocul de a se hrăni din marea lui dăruire profesională și umană.

Ne-am îndreptat spre sala de clasă în care am încheiat ultimul an de liceu. Coridoarele pline de amintiri erau străjuite de copii cu flori, iar clasa am găsit-o, de asemenea, împodobită sărbătorește, adevărată expoziție de pictură, organizată în cinstea noastră de veșnic tînărul profesor Dumitru Popa, prezent și el la sărbătoarea noastră, tînăr, nu prin vîrstă, ci prin dăruirea și curajul cu care se ia la trîntă cu numărul anilor și rămîne încă o prezență activă în viața artistică a județului nostru.

În bănci, copii și flori, aceiași copii care au ținut să ne întîmpine la tot pasul, s-au ridicat și ne-au dat locul pentru a ne așeza fiecare așa cum ne-am amintit și pentru a aștepta cumînți să înceapă ora de clasă.

Deși simbolică, lecția ținută de profesorul C. Diaconescu a fost totuși o lecție, deoarece acest mare dascăl a dovedit că încă mai are rezerve inepuizabile, așa zice, pentru a da învățăminte și celor cărora li s-au albit tîmplele, iar unii sînt deja în postura de bunic.

Despărțirea a încheiat ziua după inevitabila masă colegială unde fiecare și-a deșertat nestîngerit sacul cu amintiri.

Și totuși nu cred că a fost o despărțire, ci mai mult o clipă de angajare spre o nouă întîlnire propusă și unanim acceptată peste cinci ani.

Vom reveni toți cei care am fost prezenți și poate printr-un efort mai susținut, vom reuși să reducem lista celor care au absentat atunci.

După
30 de ani...

...Astfel îl imortaliza, într-un impresionant portret-efigie apărut în urmă cu câțiva ani pe marele său contemporan Vasile Voiculescu, poetul Camil Baltazar și această mărturie care se adaugă celor lăsate de Adrian Maniu, Zaharia Stancu, Tudor Teodorescu-Braniște, N. I. Horescu, Romulus Dianu, Virgil Carianopol, Ovidiu Papadima, Ion Caraion, întregeste profilul uman al artistului de la nașterea căruia se înscriu pe frontispiciul acestei toamne 95 de ani.

Căci Voiculescu a rămas în memo-

PRIETENII REVISTEI

alăturat ar mai trebui reflectat și ajuns la o concluzie sigură. Din situația școlară a elevului rezultă că acesta este atras în mod deosebit de studiul istoriei (media 8,51), științelor naturii (media 8,06), limbii române (media 7,88), geografiei (7,34), fiind clasificat al VI-lea între cei 15 elevi ai clasei. Certificatul poartă semnătura directorului Liceului „Al. Hadeu” din localitate, Bazil Iorgulescu.

95 DE ANI DE LA NAȘTEREA LUI VASILE VOICULESCU

„Acest prisăcar
generos
al prieteniei...”

ria celor ce l-au cunoscut și s-au bucurat de generoasa lui prietenie, nu numai omul de superioare intuiții sufletești, năzuind către împlinirea și desăvârșirea pleneră a personalității, ci un spirit larg deschis problematicii majore a veacului său, în care s-a simțit adânc implicat.

Scriitor, cetățean și patriot, autorul „Ultimelor sonete...” și al lui „Zahai orbul” și-a făurit cu trudă și modestie bronzul nepieritor al operei sale, fiind una din conștiințele artistice cele mai pure ale scrisului românesc dintotdeauna.

Cu prilejul aniversării de astăzi, reproducem, în facsimil, certificatul de clasă nr. 119, din 25 august 1897, din care rezultă că „elevul Voiculescu C. Vasile născut în comuna Pîrscov, plasa Pîrscov, județul Buzău, la anul 1884, luna noiembrie 27, de națiune română, a terminat cursurile clasei a II-a (a doua) gimnaziale în anul școlar 1896—1897”. În legătură cu data nașterii poetului înscrisă pe certificatul de naștere și pe actul publicat

O fotografie inedită, datînd din anii 1924—1925(?) a „doctorului lărd-arginți” ne familiarizează cu portretul din tinerețe al artistului.

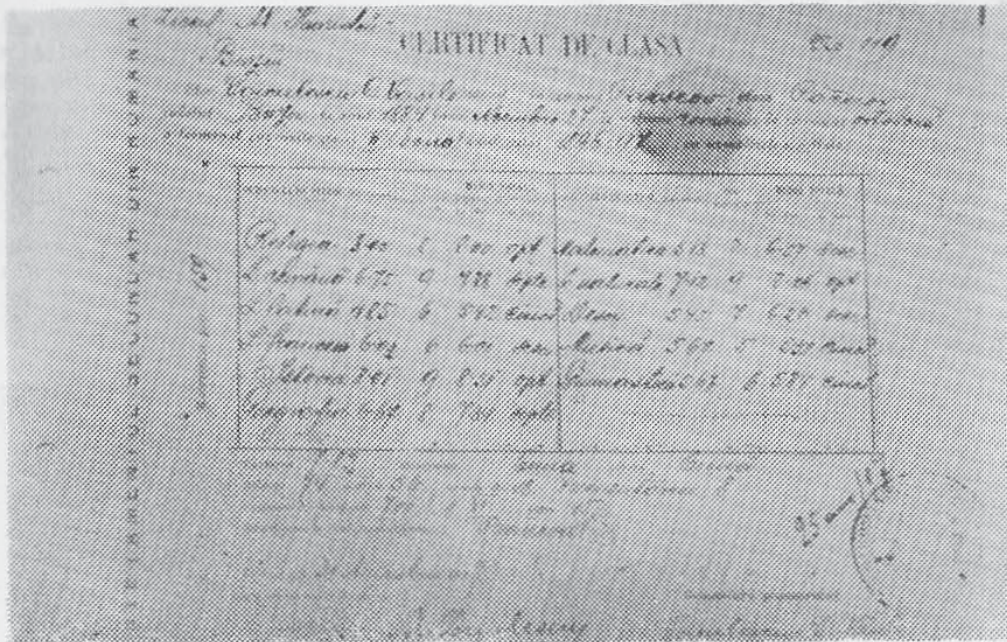
Reținem, din chipul poetului, expresia ușor melancolică a feței, ochii vioi și iscoditori, păstrînd în lumina lor, ceva din puritatea și candoarea unei adolescențe întîrziată, fruntea mare, boltită, ascunzînd „noian de gânduri”, ca și o anumită noblețe a trăsăturilor care-i dau relief și distincție.

O ipostază inedită a Mariei Miteșcu-Voiculescu (1887—1946), soția lui Vasile Voiculescu, ființa cu care scriitorul a împărțit cei mai frumoși ani ai vieții și căreia poetul îi scria în 1910:

„...cred, cred, cred în tine, în mine, în mintea și în sufletul nostru, doritoare de dragoste și de viață cinstită, înălțătoare... cred în norocul nostru și în menirea noastră de a fi fericiți, pildă de viață desăvîrșită tu-

(Continuare în pag. 1046)

PRIETENII REVISTEI

(Urmare din pag. 1045)

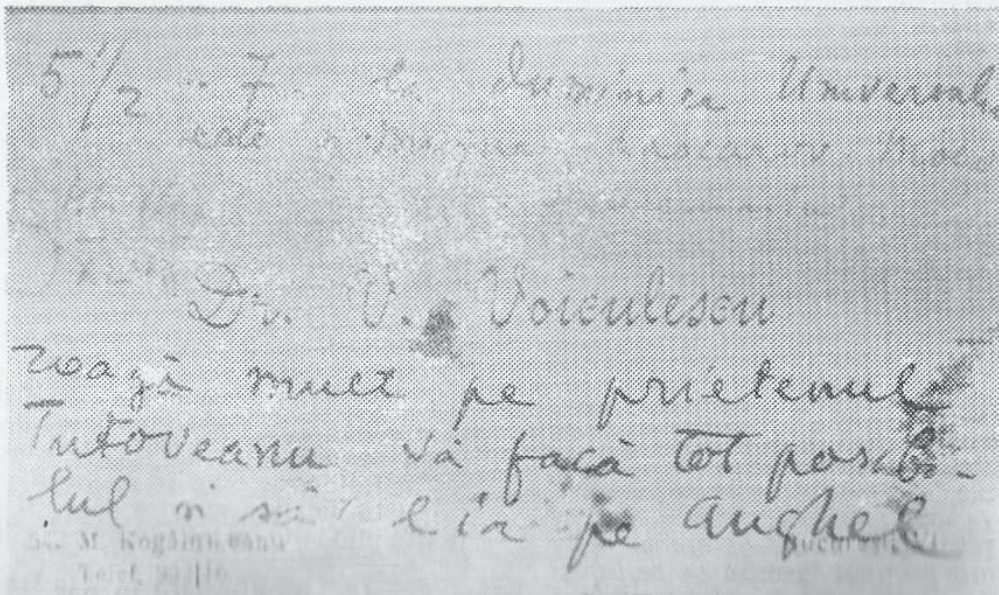
turor celor din jurul nostru... cred și nu poate să fie altfel..." (Scrisoare inedită păstrată în copie în arhiva familiei și consultată de noi).

Prietenia lui V. Voiculescu cu poetul birădean G. Tutoveanu, mărturisită și în câteva scrisori conservate în Colecțiile Bibliotecii Academiei R.S.R., se manifestă constant, începând din 1919 și până la moartea celui din urmă, în 1957. La cele ce s-au publicat până acum adăugăm alăturata carte de vizită adresată de V. Voi-

culescu lui G. Tutoveanu. Pe verso-ul acesteia, V. Voiculescu notează în grabă: „Cînd ne putem întîlni? Mai vorbim și cite ceva... literatură...”

Consultate prin bunăvoința și cu sprijinul dr. Radu Voiculescu, fiul poetului, aceste documente care văd, acum, înția oară, lumina tiparului, se vor semn de cinstire și modest omagiu adus memoriei genialului autor al „Urcuș”-ului, al „Întrezăririlor”, al „Ultimelor sonete...”, la cea de-a 95-a aniversare a nașterii sale.

Marius POP
Ploiești

DINTRE SUTE DE CATARGE

Sînt...

*Sînt asemeni soarelui
care numai
strălucind
poate face să
rodească.*

*Sînt asemeni
izvorului
care numai
luptînd
poate deveni fluviu.
Sînt asemeni florilor
care numai
înflorind
pot fi iubite.*

*Gabriela ANDONE,
clasa a XII-a A*

La 170 de ani
de la nașterea
poetului

Lui Cîrlova

*Născut sub semn de spadă și condei
Ca-n reînvierea altui Cantemir,
Iubit păstor de suflet și idei,
Firava-ți stea mereu am s-o admir.*

*Ai răsădit în tentă pastorală
Speranța-n fericirea unui dor,
Poet — oștean, cu viața personală
Pe un traiect de astru căzător.*

*Din virtuala pagină de carte
Cinci porumbei, uniți într-un destin,
Poartă prin vremuri, pentru mai departe,
Eterna verde creangă de măsline.*

*lt. Maricel D. POPA
promoția 1975*

Ecoul trecutului

— JUNIMEA —

*Fantasme reci se-nlănțuie sub ziduri ;
În jurul meu coboară amintirea.
Simt mîna lor, și sînt atîtea riduri,
Atîția ani ce i-a ascuns privirea.*

*Aud un pas și altul mai aproape...
Am început să simt cum trece clipa ;
Aș vrea să fug, dar e prea multă noapte
Și din adînc se prăbușește frica.*

*Simt pulsul lor bătînd la mine-n vene...
Și m-am întors ca să-i privesc mai bine :
Și erau toți, cu voaluri reci pe gene,
Și mi-era frig atunci, dar mi-era bine.*

*Cezara GROPER,
clasa a X-a H*

**Grîul
soarelui**

*Apără-ne, apără,
Grîu de soare, apără
De-a luminii flacăra
Noptile cînd scapără
Din azurul cerului
Și iasca pămîntului ;
Apără-ne, apără,
Grîu de soare, apără
Ochi frumoși de datină,
De-a luminii patimă ;
Apără-ne, apără,
Grîu de Tară, datină,
Stea de ziuă, datină !...*

*Constanța TAZLAU,
promoția 1975*

ANCHETA „REVISTEI NOASTRE“

OBIECTELE DE ÎNVAȚAMÎNT

1. În ce măsură vă ajută obiectele studiate în liceu la formarea gândirii științifice ?
2. Care este importanța obiectelor umaniste studiate?
3. Cum se împacă acestea cu științele exacte ?
4. În ce măsură ajută studiul obiectelor de specialitate în pregătirea practică ?
5. Cărui obiect îi acordați mai multă atenție ?
6. Obiectul preferat va constitui viitorul domeniu de activitate ?
7. Ce obiecte ați dori să mai studiați în liceu ?

Marian COTIGĂ, clasa a X-a A :

1. Prin studierea în liceu a unor obiecte, oarecum noi sau deosebite față de cele din clasele V—VIII, elevilor li se deschid noi orizonturi științifice și culturale, care contribuie la dezvoltarea gândirii lor. De asemenea, ei sînt inițiați tot mai mult în tainele viitorului lor domeniu de activitate.

2. Nu numai că ajută în procesul de cunoaștere a vieții sub multiplele ei aspecte, dar contribuie enorm la modelarea caracterelor noastre.

3. Normal. Toate participă la formarea multilaterală a tineretului.

4. Cunoștințele teoretice participă la însușirea temeinică a meseriei. Altminteri, am lucra orbește.

5. Matematicii, dar nu le neglijez nici pe celelalte. Este un obiect greu însă și frumos. Contribuția lui la dezvoltarea gândirii este imensă.

6. Da.

7. Astronomia.

Nicoleta BUCUR, clasa a XI-a C :

1. Obiectele studiate în liceu ne stimulează continuu interesul pentru cunoaștere, ne determină să abordăm cu mai multă îndrăzneală problemele actuale și de perspectivă, să înțelegem cauzele și legile unor fenomene.

2. Ne pun în contact cu tezaurul culturii naționale și ne îndeamnă să contribuim noi înșine la dezvoltarea ei, ne umanizează.

3. Deoarece au aceeași menire și anume de a ne forma ca oameni, ca viitori cetățeni ai patriei, ele formează un tot unitar.

4. Însușirea unei meserii nu e posibilă fără o serioasă armătură teoretică.

5. Consider că toate obiectele studiate de noi în școală sînt importante. Pe mine mă atrag în mod deosebit matematica, fizica, limba română.

7. Muzica. Ea contribuie la lărgirea culturii noastre generale și la înțelegerea mai profundă a altor obiecte, cum ar fi, de exemplu, literatura.

Jean GĂITĂNARU, clasa a XII-a B :

1. Ele marchează punctul de plecare al întregii noastre activități. Fără stăpînirea lor nu vom putea rezolva problemele complexe pe care le va ridica viața.

2. Nu mai mică decît a celor științifice. Laolaltă formează vastul domeniu al culturii generale atît de necesare.

3. Uneori limita „coexistenței pașnice“ este depășită... Se ajunge la interferență...

4. Teoria ne ajută să însușim bine problemele practice, să înțelegem o serie de fenomene care se ivesc în producție, explicîndu-ne totodată cauza și modul lor de rezolvare.

5. N-aș putea spune exact. Dar fiindcă matematica este o preferință

mai veche a mea, de bună seamă i-am acordat și-i acord o mai mare atenție, fără să le neglijez pe celelalte.

6. Da. Dar numai în legătură cu obiectele de specialitate.

7. Logica, astronomia și limba italiană.

Atena GAVRILĂ, clasa a X-a A :

1. Gîndirea științifică nu se formează decît pornind de la lucruri bine cunoscute, întemeiate și aprofundate, așa încît obiectele studiate ne ajută într-o foarte mare măsură la dezvoltarea ei.

2. Dacă la examenul de admitere în treapta a II-a te prezinți pregătit la matematică și fizică, la examenul vieții cazii fără un bagaj imens de cunoștințe generale, pe care le aduni și din domeniul științelor umaniste.

3. Unele probleme nu se rezolvă decît prin participarea ambelor domenii.

4. Bineînțeles, într-o foarte mare măsură.

5. Engleza.

6. Încerc.

Paula POPESCU, clasa a XI-a A :

1. Obiectele studiate în liceu ajută la conturarea unei gîndiri științifice și nicidecum la formarea ei, în adevăratul sens al cuvîntului.

2. Deși nu mai sînt studiate pe o scară atît de largă, datorită introducerii masive, în învățămîntul liceal a obiectelor de specialitate, consider că și cele umaniste sînt de un real folos în formarea unei culturi generale ample, care să răspundă cerințelor omului nou, al societății noastre.

3. Se îmbină reciproc, contribuind la formarea noastră ca intelectuali.

4. Obiectele de specialitate sînt de un mare folos în practică. Ele se vor ridica însă la nivelul cerințelor, atunci cînd lucrurile învățate teoretic se vor realiza și în practică.

5. Nu poate exista doar un singur obiect căruia să-i dai atenție. Cu un singur obiect îndrăgît nu poți să faci față nevoilor de azi. „Cu o floare nu se face primăvară“.

6. Obiectele preferate — și nu obiectul preferat — vor constitui viitorul meu domeniu de activitate.

Viorel VLAD, clasa a X-a B :

1. Cred că practica, într-o măsură mai mare decît obiectele studiate, stă la baza formării gîndirii științifice chiar dacă pentru noi, tinerii de azi,

un mare rol în formarea și dezvoltarea ei îl au obiectele de specialitate. Întorcîndu-ne în trecut și căutînd felul în care marii savanți (fizicienii, chimiști) au descoperit substanțe, legi etc. vom vedea că ceea ce au obținut, rezultatele la care au ajuns au depășit foarte mult ceea ce deja ei știau.

3. Nu găsesc existența vreunei legături între obiectele umaniste și științele exacte.

4. Într-o foarte mare măsură, deoarece știința se îmbină armonios cu practica.

5. Îmi plac foarte mult literatura română și cea universală.

6. Nu.

7. În privința introducerii unor noi obiecte, nu am nimic de spus. Atîta doar că aș dori ca manualele să fie mai complexe.

Anchetă organizată de :
Carmen UNTARU și
Iulia OANCEA,
clasa a XII-a A

FOLCLOR

Doină de cătănie

Frunză verde nucă seacă
Azi e-ntii, recruții pleacă,
Merg părinții să-i petreacă,
Dar pe mine n-are cine,
Că sînt singurel pe lume.
Străin sînt ca pasărea —
Milă de la nimenea,
Mai străin ca mine nu-i
Decît puilul cucului,
Cînd îl lasă mama lui,
În mijlocul codrului,
Făr-aripi, fără pene,
Ar zbura, n-are putere.
Mîndro, la plecarea mea,
Răsădește-o micșunea,
Tu s-o uzi și ea să crească,
Micșunea să-nflorească,
S-o apleci de vîrf în jos,
C-am fost tînăr și irumos,
S-o apleci de vîrf la vale,
Că n-am avut ursitoare.

Culeasă din comuna Jitla
de Anica FLORESCU

Limba română la examenele de admitere

1. SUBIECTELE

Dezvoltarea impetuoasă a societății socialiste românești reclamă un om înzestrat cu calități și cunoștințe teoretice și practice, capabil să facă față cuceririlor științei și tehnicii în activitatea practică sau de cercetare în toate domeniile de activitate. O primă etapă de afirmare a acestor calități și cunoștințe o constituie concursurile de admitere în licee. Parte integrantă a procesului instructiv-educativ — pregătirea pentru concursurile de admitere implică un efort serios din partea elevilor și a cadrelor didactice. Realizarea acestui deziderat presupune o activitate permanentă de învățare, de integrare a cunoștințelor într-un sistem funcțional în ceea ce privește aplicabilitatea lui.

„**Toți avem nevoie** — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — să învățăm dacă vrem să ne îndeplinim în bune condițiuni sarcinile încredințate într-un domeniu sau altul, inclusiv în producție. Fără a învăța, fără a fi la zi cu noile cunoștințe într-un domeniu sau altul nimeni nu-și poate îndeplini cum trebuie datoria”.

Deși Normele de admitere în clasa a IX-a stabilesc din timp, conținutul probelor de verificare a cunoștințelor în conformitate cu programa școlară, nu se iau măsuri de pregătire științifică și psihologică a elevilor pentru susținerea concursului.

Pornind de la observația justă că, deseori, apreciem la elevi cantitatea de cunoștințe, nu și calitatea lor, Inspectoratul școlar s-a străduit ca subiectele probelor scrise să solicite, în primul rând, puterea de creativitate a elevilor, capacitatea de a utiliza cunoștințele dobândite în anii de școală în situații noi.

Astfel, în sesiunea din 1979, s-au propus următoarele subiecte la limba și literatura română:

I. PROFILUL SANITAR :

1. **Patria și poporul român oglindite în operele studiate.**

2. Alcătuiți propoziții cu următoarele cuvinte: **artă, armonie, cotidian, fertil, folclor, glorie, ministru, națiune, origine, virtute.**

3. Alcătuiți două propoziții cu predicade nominale, numele predicative fiind exprimate prin verbe la modul infinitiv și supin.

4. Înlocuiți punctele cu propoziții potrivite pentru fiecare regentă dată și spuneți felul lor :

Speranța lui era
Situația creată atunci a fost
Înțelegerea dintre noi a fost
Dacă nu protestează înseamnă
De frică, se făcu
Dorința mamei este
Dispozițiile școlii sînt
Ocupația lui preferată era

II. PROFILUL MATEMATICĂ-FIZICĂ ȘI INDUSTRIAL :

1. Să se caracterizeze personajul principal din romanul „**Neamul Șoimăreștilor**”, de Mihail Sadoveanu.

2. Găsiți sinonimele cuvintelor : **prieten, mîndru, boare, văzduh, i-mens, cale, domol, să cugete, vijelie.**

3. Alcătuiți, în fraze, trei propoziții subordonate diferite introduse prin conjuncția „să” și arătați felul lor.

Cercetarea lucrărilor scrise ne-a impus câteva constatări, pe care le vom prezenta în numărul viitor.

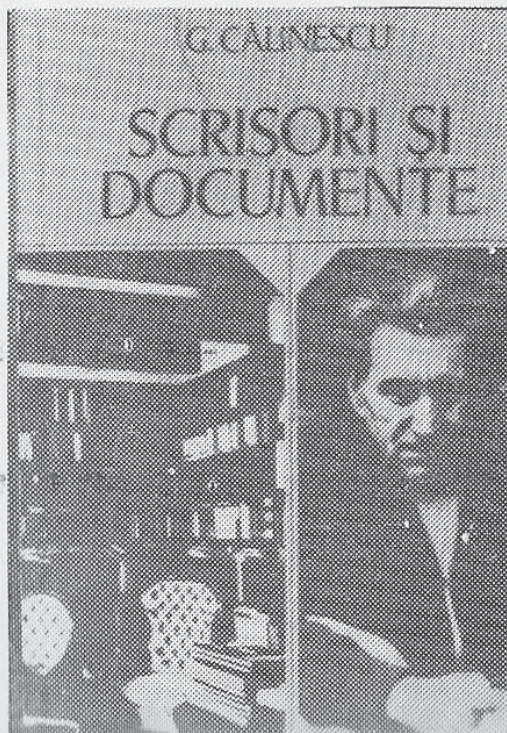
prof. Ilie GEANTĂ,
 inspector general adjunct,
 Inspectoratul școlar județean
 Vrancea

NOTA RED. Tot în numărul viitor, vom publica și un articol referitor la lucrările de matematică.

NOTE DE LECTURĂ

George Călinescu :

„Scrisori și documente“

Între aparițiile editoriale ale anului 1979, se remarcă și „George Călinescu. Scrisori și documente“, carte îngrijită de Nicolae Scurtu și cu o prefață de Al. Piru.

Scos de „Minerva“, volumul cuprinde trei secțiuni : I. **Scrisori**, II. **Documente**, III. **Jurnal**.

Întregul material dezvăluie activitatea marelui critic și relațiile lui cu oameni de litere din perioada 1924—1965.

Deși în ajunul căsătoriei, Călinescu rămâne și în scrisorile către viitoarea soție un critic, după cum o mărturisește singur : „...sînt și rămîn un critic și pot să-mi dau asupra operei tale calligrafice o părere senină“ (p. 22).

Cel mai apropiat corespondent este Alexandru Rosetti, în scrisorile către acesta observîndu-se munca asiduă desfășurată pentru elaborarea **Istoriei literaturii române de la origini pînă în prezent**.

Scrisorile cuprind și impresii valoroase despre diferiți scriitori români : „De o parte tăcutul și enigmaticul scît Sadoveanu, serios, mut în 80 de volume, urînd Olanda, aspirînd la inima pădurilor eterne, de altă parte, zgomotosul Caragiale (sensibil cu plîns și ris) în cîteva schițe, indiferent ca atenienii la natură, nesianos“ (p. 70).

Între personalitățile cu care a corespondat amintim pe : Nicolae Iorga, Camil Petrescu, Ion Barbu, Hortensia Papadat-Bengescu, Mihail Sadoveanu, Tudor Vianu, Victor Eftimiu și alții, unii dintre ei chiar de o valoare literară obscură, dar față de care Călinescu păstrează aceeași cordialitate și același respect ca și față de marii scriitori și critici.

În aceste scrisori, mai putem observa viața literară, curente și polemica între publicațiile de gen și chiar viața politică, fapt ce ridică și mai mult valoarea cărții.

Secțiunea a doua cuprinde documente din perioada studenției, documente privind activitatea la Arhivele statului, diferite rapoarte și referate.

Se remarcă lucrările de seminar, cum ar fi **George Topîrceanu — „Balada chirișului grăbit“**, ce dovedesc marea forță critică și talentul literar al lui Călinescu, geniul său.

Despre „Jurnal“ nu ne putem forma o idee precisă, datorită discontinuității sale, fapt recunoscut și de autor : „E cu neputință să mă obișnuiesc a nota în caiet. Pare hotărît un lucru cușinos, feminin. Și totuși pentru memorie e un lucru bun“ (p. 279).

Cuprinde, în afară de însemnări zilnice, așa cum ne-am fi așteptat și note și reflecții pe diferite teme, ce ilustrează gîndirea profundă a marelui critic.

În final, întîlnim un set de fotografii ce-l surprind pe Călinescu în diferite momente ale vieții : în tinerețe, în Italia, împreună cu soția, la Academie, în curtea casei sale, sau la Paris.

Citînd această carte, îl cunoaștem pe marele titan al criticii românești direct în confruntarea cu viața, pătrundem în intimitatea gîndurilor sale, îl simțim mai aproape de noi.

Romică MUNTEANU

Un ex-libris muzical românesc de mare valoare artistică și științifică

După mai bine de 3 ani de zile de cercetări și investigații în domeniul muzicii românești medievale, muzicologul român Florian V. Ion și graficianul german de renume european, Helfried Veiss, au ajuns la crearea unui **ex-libris** muzical pe care îl reproducem și noi odată cu rîndurile de față.

Ex-libris-ul conține elementele de mai jos :

1. un cîntec în notația muzicală bizantină, compus de către Eustatie Protopsaltul de la Putna la anul 1486, fost melurgul domnitorului Ștefan cel Mare ;

2. al doilea motiv de inspirație îl constituie un cîntec în notația muzicală apuseana compus la anul 1548, publicat la Brașov, ed. a II-a, în anul 1562, în lucrarea „Odae cum HARMONIIIS”, autorul muzicii fiind Honterus Iohanes. Timp de 200 de ani, lucrarea a fost publicată în toate manualele de muzică din Transilvania ;

3. al treilea motiv de inspirație îl constituie instrumentele muzicale vechi aflate pe frescele din mînăstirile din nordul Moldovei ;

4. un alt instrument de mare valoare și circulație care se bucură și azi de popularitate, ce se aseamănă cu taragota, este zurla care se folosea la începutul sec. al XVI-lea la Brașov cînd se dansa călușarii, instrument care ne apare și în manuscrisul nr. 3514, pag. 86, **EROTOCRITUL** al cărui desen este făcut de către logofătul Petrache, la anul 1787 ;

5. instrumentul de cea mai mare popularitate și azi, atît în țara noastră cît și peste graniță, este **NAIUL**, descris cu atîta patimă de către ma-

PRIETENII REVISTEI

rele poet latin aflat în exil la Tomis, Ovidiu. Dimitrie Cantemir, domnul Moldovei, îl prezintă în „Descrierea Moldovei”. De asemenea, cronicarul Ion Neculce îl menționează în opera sa. Graficianul Helfried Veiss s-a inspirat după un sarcofag din sec al III-lea, descoperit în comuna Săveni — Oltenia, lucrat din piatră de Vrața (Bulgaria) ;

6. literele folosite în scrierea ex-libris-ului de către graficianul Helfried Veiss sînt inspirate după manuscrisele lui **CORESI** aflate la Muzeul din Scheii Brașovului.

Tema de mai sus a fost adresată de muzicologul Florian V. Ion, din Ploiești, la 14 gravori și graficieni români, cehi, maghiari, germani, dar nici unul în afară de Helfried Veiss nu a reușit să sintetizeze motivele date.

Ex-libris-ul lucrat de Helfried Veiss ne dă posibilitatea să afirmăm cu toată certitudinea că ne aflăm în fața unei lucrări de mare valoare artistică și științifică, care trebuie reținut printre ex-libris-urile cu teme muzicale din țara noastră.

E C O U R I

● VIAȚA ROMÂNEASCĂ (nr. 5/1979) :

„Consemnăm încă o convorbire, cea din Revista noastră, publicație a elevilor Liceului «Unirea» din Focșani. Revista noastră face figură a parte în cadrul publicațiilor școlare. Fondată în 1912, apărind într-un tiraj considerabil (ultimul apare în 6 000 de exemplare), făcută cu simț profesionist, beneficiind de o îndrumare serioasă (prof. Petrache Dima), ea se înfățișează ca o publicație de cultură competitivă pe plan național. Punctul tare al ei este rubrica Dialog literar. La această rubrică se publică un interviu cu o personalitate culturală, un adevărat „documenta” pe 15—20 de pagini. În ultimul număr, interlocutorul este acad. Iorgu Iordan. O parte a acestui interviu are o valoare memorialistică ; alte secțiuni sînt o pledoarie pentru cultivarea limbii literare și pentru reasezarea limbii latine în școală la locul cuvenit”.

Vasile ANDRU

E C O U R I

● CONTEMPORANUL (nr. 22, din 1 iunie 1979) :

„Corneliu M. Popescu, traducător plin de har al lui Eminescu în engleză, ar fi împlinit în aceste zile douăzeci de ani, dacă nu ar fi pierit în cumplitul cutremur de la 4 martie 1977. Un cald și sensibil omagiu îi este consacrat acestui fost coleg de Revista noastră, una dintre cele mai vechi (înfiițată încă din 1912), mai dinamice și mai pline de sevă publicații școlare, editată de elevii Liceului «Unirea» din Focșani. Ultimul număr al revistei este în același timp un reprezentativ buchet de afirmare a unor talente din rîndul actualilor elevi în poezie și reportaj, ca și în investigația științifică, în cercetarea arheologică și de istorie literară în care tinerii redactori-elevi aduc contribuții inedite privind relațiile cu orașul Focșani ale lui Mihail Kogălniceanu, George Topîrceanu, Simion Mehedinți sau Anton Holban. Și cu prilejul Zilei copilului, deci, revista elevilor din Focșani își onorează titlul de cea mai bună publicație școlară a țării”.

H. L.

E C O U R I

● SCÎNTEIA TINERETULUI (anul XXXV, nr. 9 377, din 18 iulie 1979) :

„A apărut un nou număr al publicației trimestriale Revista noastră a Liceului «Unirea» din Focșani, strălucit rod al colaborării dintre profesori și elevi. Și de data aceasta foarte vie, înfățișînd cu o plăcută dezinvoltură publicistică preocupările și activitatea tineretului studios din liceul centenar, revista onorîndu-și din plin titlul de cea mai bună și printre cele mai vechi (fondată în 1912) publicații școlare ale țării.

Acest ultim număr atestă prin bogăția materialelor, organizare și selecție, gîndite în cadrul unei structuri unitare, prezența la Liceul «Unirea» a unei valoroase «echipe» de condeieri foarte tineri, fremătînd de viață și energie spirituală și coordonați cu interes, pasiune de neobositul om de cultură, profesorul Petrache Dima.

Remarcăm în acest excepțional număr, ce cuprinde nu mai puțin de 64 de pagini tipărite, interviul acordat pentru revistă de Cella Delavrancea, intitulat „De la strămoșii mei, oieri din Vrancea, am moștenit sănătatea și durata”, apoi grupajele reunite sub genericul „Fosti elevi ai Liceului «Unirea»” (pagini interesante sînt dedicate lui Mihail Steriade și Anghel Saligny), Permanențe, Cultivarea limbii, Istorie literară, (reținem convorbirea cu Octavian Goga realizată la 14 ianuarie 1938 de Virgil Ca-

(Continuare în pag. 1054)

(Urmare din pag. 1053)

rianopol etc., rubrici impuse deja atenției prin ținuta informației și a redactării. Un spațiu amplu rezervă revista și comemorării a 90 de ani de la moartea lui Mihai Eminescu. Rubrica Dintre sute de catarge ne propune un grupaj de versuri de bună calitate.

Un cavint de laudă se cuvine pentru ținuta grafică deosebită și pentru competența și talentul tehnoredactării datorate lui Marius Valentin.

Ca recunoaștere a meritelor acestui colectiv redacțional, la concursul din acest an al celor peste 300 de publicații școlare Revista noastră a obținut premiul excepțional.

Alexandru DEȘLIU

E C O U R I

● ÎNVĂȚĂMÎNTUL LICEAL ȘI TEHNIC PROFESIONAL (nr. 7, sept. 1979):

„REVISTA NOASTRĂ”, publicație a elevilor Liceului «Unirea» din Focșani, se numără printre cele mai vechi reviste școlare. A fost fondată în 1912 de profesorul Dimitrie Papadopol și este coordonată de un alt mare entuziast: profesorul Petrache Dima.

Trebuie să recunoaștem că nu este la îndemina oricărui colectiv redacțional să beneficieze de colaborări prestigioase ca cel de la revista focșăneană. Bunăoară, în numerele 58—59—60 (serie nouă) din ianuarie—martie 1979, printre colaboratori se află academicianul profesor Iorgu Iordan, întreținând încă din numerele anterioare, cu elevii liceului, un amplu Dialog literar, desprinzându-se fără echivoc, că o limbă corectă și frumoasă se învață, în primul rînd, din lecturi literare. La rubrica Foști elevi ai liceului, profesorul universitar Emil Boldan publică fragmente dintr-un studiu mai amplu pe care îl intitulează «Cele patru treceri (și petreceri) ale lui Grigore Alexandrescu prin Focșani».

Bine structurată pe rubrici, pe lângă cele două amintite, mai menționăm: Cronica ideilor, unde elevul Tudorel Toader, din clasa a XII-a E semnează articolul «Conținutul și contradicțiile epocii contemporane. Necesitatea introducerii unei noi ordini internaționale»; Reportaj («Pe drumurile literare ale țării, II, Prislop» — reportaj semnat de un colectiv de elevi); Istorie literară («Topîrceanu — inedit»; se publică o scrisoare din 1934 a autorului „Baladelor”); Ancheta „Revistei noastre” (mai mulți elevi răspund la 7 întrebări privind literatura de anticipație); Cartea rară (eleva Iordan Mironescu face o scurtă, dar pertinentă prezentare a lucrării lui Petru Maior — „Istoria pentru începutul românilor în Dachia”); Permanențe (Dinuța Marin, lector la Universitatea din București, semnează articolul «Problemele școlii în Neamul românesc în viziunea lui N. Iorga»); Știință și tehnică în cadrul căreia se publică numeroase articole și o interesantă masă rotundă la care participă prof. univ. dr. Irinel Drăgan, lector univ. dr. Dan Brânzei de la Facultatea de matematică aplicată din Iași, profesorii N. Chifan, Corneliu Savu și Petrache Dima, elevi de la Liceul «Unirea» și Liceul sanitar din Focșani.

Activitatea prodigioasă desfășurată de colectivul redacțional în frunte cu profesorul Petrache Dima a fost răsplătită cu premiul I la Concursul național al presei școlare, ediția 1978.

Felicităm și noi acest harnic și talentat colectiv redacțional.

Mircea ROȘOGA

E C O U R I

● ROMÂNIA LIBERĂ (nr. 10 770, din 13 iunie 1979):

„Ultimul număr al «Revistei noastre», publicație a elevilor Liceului «Unirea» din Focșani, inserează, printre altele, un interviu cu Cella Delavrancea, reportajul «Pe drumurile literare ale țării», ancheta «Tinărul — un microunivers», precum și o interesantă dezbatere pe tema: «Principalele direcții ale cercetării matematice și învățămîntul liceal», (Semnal).

Calitatea de excepție a unora dintre revistele prezentate în concursul național a făcut ca juriul să decidă decernarea, pe lângă obișnuitele premii I, II și III, a „Premiului special pentru cea mai bună revistă“, publicației elevilor Liceului „Unirea“ din Focșani, intitulată simplu „Revista noastră“. Într-o creștere vădită față de edițiile precedente s-au prezentat și celelalte câștigătoare ale premiului I la secțiunea pe licee: „Speranțe“ („Gh. Lazăr“, București), „Revista noastră“ (Liceul de filologie-istorie, Craiova), „2000“ (Liceul de matematică-fizică nr. 6, București), „Sînziana“ (Liceul de științele naturii „Zinca Golescu“, Pitești), „Licăriri“ (Liceul de matematică-fizică „N. Bălcescu“, Craiova). La secțiunea pe școli generale — case ale pionierilor și șoimilor patriei — au întrunit aprecierile juriului revistele „Caiet 32“ (Școala generală 32, Craiova), „Ani de ucenicie“ (Școala generală nr. 1, Suceava), „Idealuri“ (Școala generală 7, București). Totalizînd premiile, bilanțul este fructuos. Din 163 de reviste prezentate la faza republicană (109 licee și 54 aparținînd școlilor generale și caselor pionierilor și șoimilor patriei), 68 au primit distincții: 8 reviste — premiul I, 13 — premiul II, 21 — premiul III, alte 26 — mențiuni.

Această veritabilă avalanșă de premii nu se datorează scăderii exigenței juriului, ci unor calități certe ale revistelor. Juriul a remarcat în special deosebita diversificare tematică, numărul mare de colaboratori și de rubrici permanente, schimburile și colaborările existente între reviste (de pildă „Speranțe“ este expeditată în 80 de școli și primește reviste din alte 42), faptul că multe reviste școlare se bucură de cronici în presa județeană și chiar centrală; în sfîrșit, tirajul în creștere ceea ce dovedește interesul arătat de cititori.

Monica ZVIRJINSCHI

*) Extras din articolul apărut în *Scintela tinereții*, nr. 9 591, seria II, anul XXXV, la 3 august 1979

REVISTA NOASTRA

Cronica revistelor școlare*)

Multe dintre publicațiile pe care le menționăm în această cronică au participat la Concursul revistelor școlare, ediția 1979, desfășurat în luna iunie. Le-am cercetat atunci cu plăcere și atenție, în calitate de membru al juriului, și pe unele dintre ele le-am distins cu diferite premii și mențiuni.

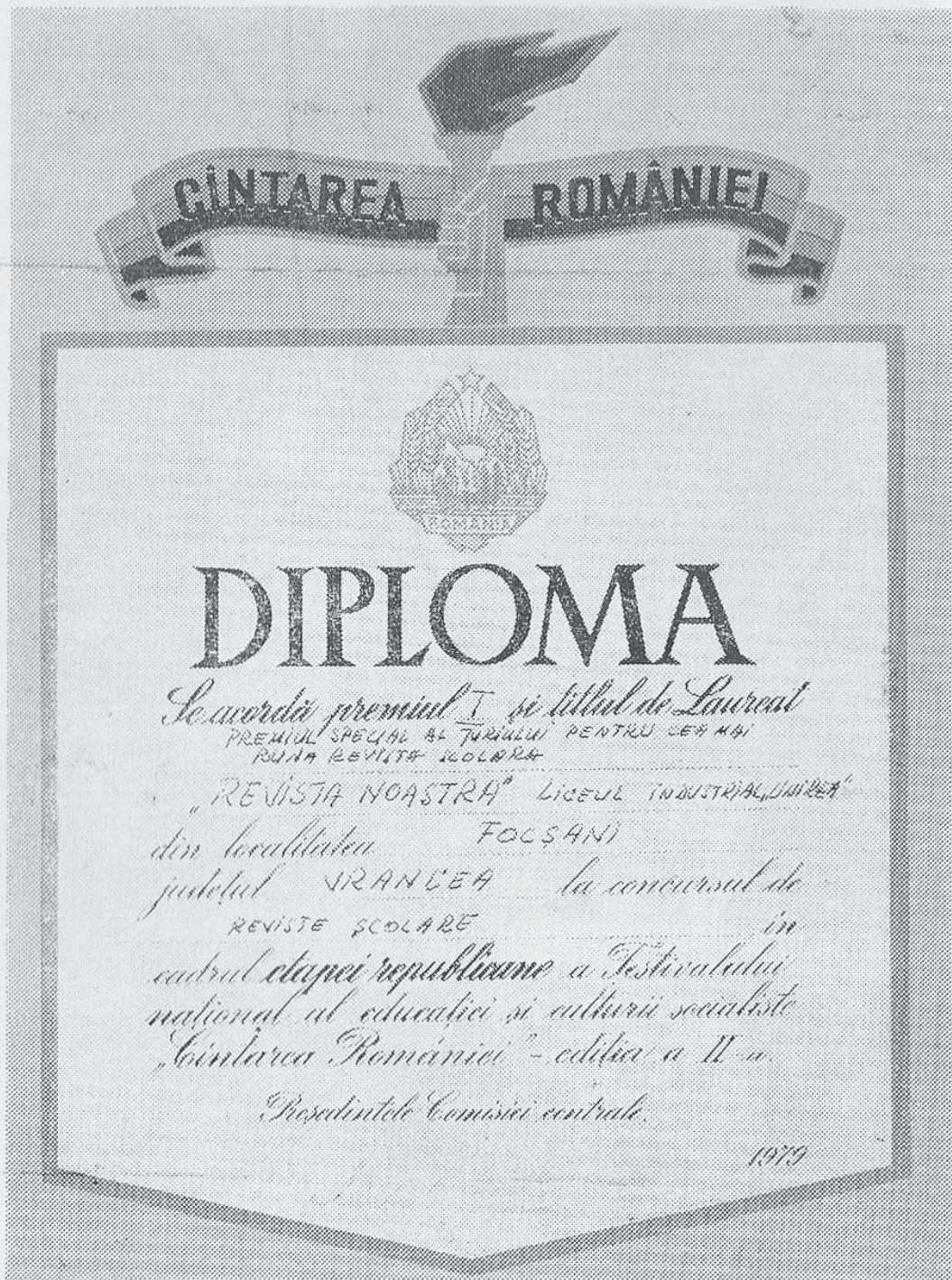
În fruntea tuturor, am așezat, atunci, în iunie, făcînd același gest și acum, **Revista noastră**, binecunoscută și apreciată publicație a Liceului „Unirea“ din Focșani, coordonată de prof. Petruche Dima. Fiecare nou număr constituie o adevărată, o rară delectare intelectuală pentru oricare dintre cititorii-prieteni ai acestei reviste, și sper că afirmația poate fi valabilă și pentru întîmplătorii ei cititori. Colaborări de cel mai ales prestigiu, valorificarea unor bogate și valoroase tradiții literare, culturale și științifice, situate în actualitatea frământărilor, aspirațiilor și împlinirilor tinerețelor generații, ca și în aceea mai largă și foarte diversă, cu dimensiuni naționale și universale, încurajarea începuturilor și promovarea talentelor autentice, literare și științifice, toate acestea ca și multe altele, într-un spațiu cu structuri publicistice variate și de tehnoredactare de mare efect — constituie elemente caracteristice fiecărui număr al acestei publicații focșănene, distinsă, la recenta ediție a concursului amintit, cu **Premiul special al juriului pentru cea mai bună revistă școlară din țară**.

prof. George ȘOVU,

Inspectoratul școlar — București

*) Extras din *Limbă și literatură română, revistă trimestrială pentru elevi*, nr. 4/1979.

distinsă cu PREMIUL SPECIAL
al juriului pentru cea mai bună
revistă școlară din țară

Cadrul uşii pe care ne-o deschide pare o ramă perfectă pentru imaginea statuară a temutului critic. Ne invită cu căldură şi simplitate. Bibliotecă în toate camerele. Ne retragem în cea de lucru. Diferitele aspecte ale literaturii contemporane constituie tema discuţiei, dar problema reeditării „Istoriei...” lui Călinescu apare ca un leitmotiv. La un moment dat, profesorul Piru ne aduce un dosar care conţine pagini din ediţia princeps, cu adnotări făcute de autor şi transcrise cu mare grijă de fostul său discipol, interlocutorul nostru de astăzi. Eu şi tânărul cercetător N. Scurtu admirăm scrisul „divinului”. Pe loc, mă săgetează întrebarea: „Oare măcar stră-strănepoţii noştri vor apuca să vadă ediţia a doua?”

DIALOG LITERAR

Prof. u
„Am

— Aţi debutat în „Jurnalul literar”, în 1939. Vă mai amintiţi împrejurarea ?

— Da, îmi amintesc. G. Călinescu m-a chemat şi mi-a încredinţat romanul Hortensiei Papadat-Bengescu, **Rădăcini**, să-l recenzez. Mi-a cerut să-l citeşc rapid, două volume de câte 400 de pagini, şi să scriu. M-am executat şi recenzia a apărut în primul număr al **Jurnalului literar**, fără nici o schimbare, deşi Călinescu avea altă părere decât mine despre această carte. Eram student în anul al patrulea. Mai scrisesem şi la alte reviste, îndeosebi la **Însemnări ieşene**, unde însă nu era o direcţie critică. Debutul la **Jurnalul literar** însemna confirmarea simţului meu critic de autoritate.

— De mai multă vreme, susţineţi rubrica Cartea de debut, în paginile revistei Luceafărul. Dintre scriitorii prezentaţi aici în ultimii doi ani, care v-a reţinut în mod deosebit atenţia ?

— Mariana Bulat în poezie, Al. Săndulescu şi Apostol Gurău în proză, Cornel Ungureanu în critică. Din nefericire, n-am citit tot şi ca atare n-am referit despre toţi.

— În ce direcţii evoluează această literatură a debutanţilor ?

— În poezie, către o interiorizare a viziunii sau în direcţia formulării unui destin inedit. În proză, se caută noile raporturi dintre oameni, observarea, cum se zice, a noului, prin urmare a fenomenelor vieţii contemporane, părăsindu-se locurile comune epice. În critică, se încearcă un echilibru între noile şi vechile metode.

— În general, vă satisface producţia lor ?

— În general, nu mă satisface. Sînt prea multe clişee, experienţe neduse pînă la capăt, un limbaj stereotip sau sofisticat, platitudini. Cantitativ, apar multe cărţi, calitativ prea puţine.

— Cu aproape un deceniu în urmă, s-a înfiinţat, în cadrul Facultăţii de limba şi literatura română din Bucureşti, **CATEDRA EMINESCU**, cu scopul mărturisit atunci de organizatori şi salutat cu căldură de admiratorii marelui poet de a contribui la adîncirea studiului creaţiei sale. În presa literară şi culturală, nu se mai vorbeşte nimic despre activitatea acestei catedre. Mai există ?

— Catedra Eminescu n-a existat niciodată decât nominal. Ea a dispărut, dacă nu mă înşel, din

prof. univ. dr. doc. AL. PIRU :

Am pregătit pentru tipar ediția a doua de la origini pînă în prezent», de

lipsă de combatanți, ca să mă folosesc de o bucată a francezilor. Alt motiv a fost imposibilitatea organizării în cadrul planului de învățămînt universitar actual și al programei analitice a unei astfel de catedre de specializare. Tot ce se poate face e un curs special despre Eminescu, dar acesta nu ajunge pentru a acoperi în întregime norma unui profesor, prin urmare nimeni nu se poate consacra exclusiv eminescologiei la facultate. Ceea ce nu împiedică desigur să fie studiat de profesori sau de extraversitari. O cercetare nouă, atentă, mi s-a părut aceea a lui I. D. Marin, *Eminescu la Ipotestii*.

— V-ați numărat printre colaboratorii apropiați ai lui G. Călinescu. Datorită acestui fapt, ați reușit să-l cunoașteți mai bine decît mulți alți cercetători ai vieții și operei sale. Lucrările dedicate lui pînă acum au meritul lor mai mare sau mai mic. Lumea așteaptă însă o monografie „G. Călinescu“, semnată de dv. O aveți cumva în proiect ?

— Am publicat doar o micromonografie de 78 de pagini despre G. Călinescu, în volumul *Permanențe românești*. Constat că este exact de zece ori mai mică decît monografia lui D. Micu G. Călinescu. *Între Apollo și Dionysos* care are 780 de pagini, deși cred că nu spune mai mult decît sinteza mea. În schimb abundă în erori parțial semnalate de mine în revista *Luceafărul*. Cică în *Bietul Ioanide* ar exista un personaj, Soslănescu (din Setea lui Titus Popovici). Cică

G. Călinescu e incapabil de sinteză, n-are, de pildă, în *Opera lui M. Eminescu*, nici în prima, nici în a doua ediție, un capitol de sinteză. D. Micu ignoră, ca și Ileana Vrancea, capitolul de 100 de pagini dactilo despre Eminescu din *Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent*.

— Din articolele publicate, știu că susțineți cu hotărîre ideea reeditării celebrei *Istoria a literaturii române de la origini pînă în prezent*. Am văzut la doamna Alice-Vera Călinescu un volum cu adnotări făcute de autor pentru reparația ei. Din motive lesne de înțeles, a devenit la noi cea mai scumpă carte. De cîtva timp, circulă și exemplare xeroxate, comercializate și acestea la prețuri piperate. Cititorii s-au săturat de parafrazări și de texte trunchiate, extrase din ea. Normal, ei vor opera integrală, dacă s-ar putea, în tiraj de masă. Mai există vreo șansă ?

— Am pregătit pentru tipar ediția a doua din *Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent*, de G. Călinescu, acum 12 ani. Manuserisul dactilo stă de atunci pe masa Editurii „Minerva“ așteptînd aprobarea. Am explicat de mai multe ori ce înseamnă această ediție a doua, dar cum puțini o cunosc (de fapt nimeni), lucrurile au fost răstălmăcite. Repet esențialul. Noua ediție a înlocuit complet unele capitole (I. Heliade Rădulescu, C. Negruzzi, M. Kogălniceanu, Ion Ghica, Al. Odobescu, I. L. Caragiale etc.). A dezvoltat capitolele despre mulți scriitori minori și a introdus cîteva capitole noi care nu figurau în prima ediție (I. Codru-Drăgușanu, V. A. Urechia, Iorgu Caragiale, D. Stelaru, Mihai Beniuc etc.). A completat vechile capitole cu multe date noi biobibliografice. A reformulat unele pasaje, a controlat și echilibrat citatele, fără să schimbe însă ceva din spiritul primei ediții. Toate aceste lucruri au fost publicate de G. Călinescu în proporție de 90 la sută în periodice, cîteva rămînînd în manuscris. Cu concursul doamnei Alice Călinescu, am văzut aceste manuscrise și, după indicațiile autorului, le-am integrat textului. Restructurarea (redactarea !) nouă a unor capitole și trimiterile exacte ale autorului fac imposibilă publicarea modificărilor sau adaosurilor în addenda ediției a doua, cum preconizează unii. Dealtfel, chiar această

*Lui Al. Piru
veche și afectuoso prietenie
pentru om și învățat*

G. Călinescu

18 IV 1964

— Această dedicație a fost dată pe un exemplar din „Viața lui Mihai Eminescu“, ediția a IV-a, Editura pentru Literatură, 1964.

Două din «Istoria literaturii române de G. Călinescu, acum 12 ani»

treabă nu a întreprins-o pînă în prezent nimeni și mă întreb la ce ar sluji, cînd și ediția întâi și modificările sînt publicate.

— În 1973, a apărut vol. al III-lea al tratatului de Istorie a literaturii române. De-atunci, au trecut 6 ani. Cunoașteți stadiul în care se află volumul următor ?

— Tratatul academic de Istorie a literaturii române se reia într-o altă formă în șase volume, din care cinci vor fi gata de tipar chiar anul acesta (primul e prevăzut să și apară în 1979). Volumul IV va conține perioada 1893—1918; volumul V perioada 1919—1944 (poate în două tomuri de cîte 800 de pagini), iar volumul VI literatura actuală (1944—1980). Toate volumele sînt noi, nu reiau volumele I—III apărute.

— În 1977, ați scos Istoria literaturii române de la origini pînă la 1830. Aveți de gînd s-o continuați pînă în zilele noastre ?

— Am de gînd, dar pentru moment sînt angajat în alte lucrări. De pildă, mi s-a propus o Istorie a literaturii române de la origini pînă în prezent, pe scurt, în 360 de pagini, lucrare ce ar putea interesa străinătatea. Am terminat, respectînd aceste limite stricte, expunerea pînă la „Junimea”, 120 de pagini. Pînă la finele anului viitor, urmează să scriu de la „Junimea” pînă la 1918, încă 120 de pagini și din 1918 pînă în prezent alte 120 de pagini. Noutatea și dificultatea maximă sînt cele 60 de pagini de sinteză despre literatura din 1944 pînă în 1980. Sper să pot respecta angajamentul luat față de Editura „Univers”.

— În ce măsură, ca istoric literar, urmăriți presa școlară ?

— Urmăresc revistele școlare în măsura în care le primesc. Printre cele mai interesante mi s-a părut revista Liceului dv., „Unirea”. E bine că publicați documente literare, interviuri. Chiar dacă istoricul literar le va găsi greu, aici, e bine că există undeva.

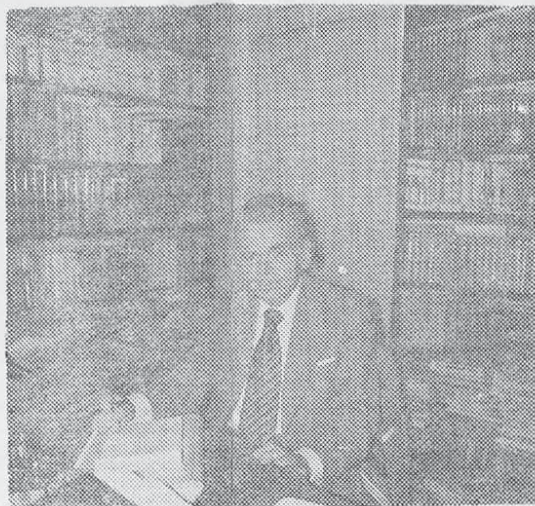
— După părerea dv., de ce calități are nevoie un critic literar ?

— Un critic literar trebuie să fie întâi de toate un om foarte cult, să cunoască bine literatura română pe toată întinderea ei și, pe cît posibil, alte cîteva literaturi. Numai așa va putea

să aibă un sistem de referință, va putea să plăceze un scriitor și o operă în timp și în spațiu. Apoi un critic trebuie să citească mereu, să fie la curent cu autorii și operele importante contemporane. Să nu se lase influențat în judecățile sale de opiniile altora. Bineînțeles, criticul trebuie să știe să scrie, să spună clar și precis ce are de spus.

București, 23 septembrie 1979

Interviu propus de
prof. Petruche DIMA

*Tinerilor redactori ai
„Revistei noastre” ca cele
mai bune urări din partea
lui
A. P. P.*

TABEL BIOBIBLIOGRAFIC

- 1917 — 22 august. Se naște **Alexandru PIRU**, fiul lui Vasile Piru și al Elenei Piru, în comuna Mărgineni, azi cartier al municipiului Bacău.
- 1928 — Elev al Liceului „Ferdinand I” din Bacău. Încercări de poezie, 1936 proză și critică, lecturi întinse din literatura română și universală.
- 1936 — Student al Facultății de litere și filozofie din Iași.
- 1940 — Printre profesori: Ion Petrovici, Petre Andrei, Mihai Ralea, G. Călinescu, Iorgu Iordan, Octav Botez ș.a.
— Debutează în paginile **Jurnalului literar**, revistă fondată de G. Călinescu, la 1 ianuarie 1939.
- 1941 — Continuă cursurile Școlii normale superioare, transformate după moartea lui Petre Andrei, în Academia pedagogică, apoi în Seminar pedagogic universitar. Lecții practice la Liceul „Titu Maiorescu” și de probă la Liceul „Mihai Viteazul” (București), cu prof. Scarlat Struțeanu. Diploma de absolvire în iunie 1941.
- 1942 — În fața unei comisii alcătuite din profesorii Al. Rosetti, președinte, D. Popovici și I. Siadbei, membri, își trece examenul de capacitate pentru învățământul secundar (principal — româna, secundar — franceza), ieșind întâiul pe țară, din aproximativ 120 de candidați.
- 1943 — Absolvă școala militară din Craiova.
— Este numit profesor titular provizoriu, de limba și literatura română, la Liceul național din Iași. Aici, va funcționa 1 an.
- 1944 — Profesor la Liceul de construcții civile și edilitare al Uniunii arhitecților români (București).
- 1947 — Colaborează la ziarele **Tribuna poporului** (director — G. Călinescu) și **Victoria**, precum și la revistele **Viața românească** și **Tinerețea**.
- 1946 — La cererea lui G. Călinescu, este numit asistent la catedra de limba română modernă de la Facultatea de filozofie și litere din București.
— Apare prima sa carte — **Viața lui G. Ibrăileanu**.
- 1947 — Doctorat „magna cum laude” cu teza **Opera lui G. Ibrăileanu**.
Din comisie au făcut parte: G. Călinescu, G. Oprescu (ca decan), Andrei Oțetea, Ștefan Ciobanu, I. Bacinschi.
— Prin concurs, este titularizat în postul de asistent.
— Profesor de limba română și latină la Școala normală pentru învățătura poporului român (în continuarea lui Vl. Streinu).
— Colaborează la ziarul **Tribuna poporului** (director — G. Călinescu) și **Jurnalul literar** (serie nouă).
- 1955 — Colaborare la revistele **Studii și cercetări științifice** a Institutului de istorie literară și folclor (director — G. Călinescu) și **Viața românească**.
- 1956 — Este avansat lector la catedra de istoria literaturii române de la Facultatea de filologie din București.
- 1959 — Apare **Opera lui G. Ibrăileanu**.
- 1963 — În urma recunoașterii titlului de doctor în științe filologice, este avansat conferențiar prin concurs.
- 1964 — Publică **Literatura română premodernă**.
- 1965 — Apare micromonografia **Liviu Rebreanu** (cu versiuni în franceză și engleză).
- 1966 — Este avansat profesor, prin concurs, la Universitatea din București. Numit decan al Facultății de filologie din Craiova, ocupă prin alt concurs postul de profesor al acestei facultăți, unde este și șeful catedrei de literatură română, universală și comparată. Funcționează ca decan la Craiova, fiind profesor și la București, până în 1972.
— Apare micromonografia **Costache Negruzzi**.
- 1967 — Publică **Viața și opera lui G. Ibrăileanu și Poezii Văcărești**.
- 1968 — Apare **Panorama deceniului literar românesc 1940—1950**.
- 1969 — În iunie, i se încredințează funcția de redactor-șef al revistei **Rămuri** din Craiova, publicație pe care o conduce până în 1976.
— Apare romanul **Cearta**.
- 1970 — În februarie, este ales membru titular al Academiei de științe sociale și politice.
— Apare **Istoria literaturii române, I—II**.
- 1971 — Publică **Introducere în opera lui I. Heliade Rădulescu și Garabet Ibrăileanu**, ediția a III-a.
- 1972 — Devine șeful catedrei de literatura română contemporană de la Facultatea de limba și literatura română din București.
— Este ales prorector al Universității din București, funcție pe care o deține până în 1976.
— Publică **Varia**, precizuni și controverse.
- 1973 — Apare **Varia II**.
- 1974 — Tipărește **Reflexe și interferențe**.
- 1975 — Publică **Poezia românească contemporană, I—II**.
— Începe să colaboreze săptăminal la **Luceafărul**.
- 1977 — Este numit șef al catedrei unice de literatura română de la Facultatea de limba și literatura română din București.
— Apare **Istoria literaturii române de la origini până în 1830**.

VIOLETA BRAN, clasa a XII-a E :

— În ansamblul literaturii actuale, ce rol credeți că ocupă dramaturgia? Tratează ea cele mai importante probleme ale vremii noastre?

GEORGE GENOIU :

— Cu câțiva ani în urmă, se făcea afirmația că literatura dramatică este mult rămasă în urma celorlalte genuri. Este adevărat că în deceniile precedente a existat „un moment al poeziei”, apoi unul „al prozei”. În același timp însă, s-a scris o dramaturgie valoroasă. Totuși, multe „voci” continuau să considere piesa de teatru o „soră vitregă” a literaturii. Multe afirmații nu s-au justificat, ele nepropunându-ne argumentele de rigoare. Se făceau afirmații gratuite, în totală necunoaștință de cauză. Ignoranții devin foarte periculoși atunci când sînt întrebați ba de una, ba de alta... Pentru că se „pricep la toate”, ei devin criticiști. Neagă sau denigrează. Spre deosebire de proză sau poezie, teatrul actualității trebuie să oglindească realitatea influențându-i, în același timp, evoluția. Problematika umană a acestor timpuri revoluționare este de o complexitate deosebită. Omul construiește o societate nouă construindu-se pe sine în consens cu ritmurile acestui sfîrșit de secol încărcat de o multitudine de contradicții. Teatrul trebuie să ajute prezentul, dar și viitorul, să participe la alcătuirea acestora. Dramaturgia, prin modelele pe care le propune, trebuie să-l ajute pe om să înțeleagă mersul revoluției, să-i pună întrebări importante cu privire la existență, la devenire. Niciodată ca acum în vremurile noastre, teatrul n-a căpătat o funcție educativă și formativă atît de pregnantă. Teatrul devine act politic sensibil de o importanță deosebită, implicat activ în viața socială și morală.

Desigur, nu putem spune că problematica dramaturgiei noastre este în consonanță cu problematica vieții. Sînt fenomene deosebit de complexe, mutații sociale în viața satelor și orașelor noastre, acolo unde se petrec conflicte puternice care nu au intrat încă în sfera de preocupări a scriitorului de teatru. De asemenea, se cer aduse pe scenă problemele tineretului. Dar nu așa cum se scrie acum după unele scheme desuete. Dramaturgia pentru tineret trebuie să capete o încărcătură de idei și sentimente autentice, viziunea ironică asupra vieții fiind una dintre atitudinile expresive ale tinerei generații. Teza aceea politică, prin care sîntem preveniți că „ne despărțim de trecut rîzînd”, mi se pare foarte reală. Ironia semenilor noștri mai tineri este puterea lor de judecată și de luptă față de erorile și compromisurile pe care le-am săvîrșit noi, pă-

rinții lor. Ei ne înțeleg perfect, de aceea nu ne condamnă, ci ne ironizează, ne persiflează. În devenirea firească, noi însemnăm trecutul, iar ei viitorul.

VALENTINA DIMA, clasa a IX-a A :

— Vă rugăm să numiți cîteva piese care se anunță de pe acum victorioase în lupta cu necrușătorul timp.

GEORGE GENOIU :

— Numai cîteva? „Omul din Ceatal”, de Mi-

INVITATUL NOSTRU**GEORGE GENOIU :**

„Dramaturgia, prin modelele pe care le propune, trebuie să-l ajute pe om să înțeleagă mersul revoluției”

La 5 iunie 1979, scriitorul George Genoiu a vizitat liceul nostru. Cu acest prilej, s-a întâlnit cu membrii colectivului redacțional al „Revistei noastre”, care au pus în dezbatere probleme ale dramaturgiei contemporane.

hail Davidoglu, „Arborele genealogic”, de Lucia Demetrius, „Citadela sfărîmată”, de Horia Lovinescu, „Camera de alături”, de Paul Everac, „Acești îngeri triști”, de D.R. Popescu, „Matca”, de Marin Sorescu, „Sîmbătă la Veritas”, de Mircea Radu Iacoban, „Iertarea”, de Ion Băieșu, „Săptămîna patimilor”, de Paul Anghel, „Alexandru Lăpușeanu”, de Virgil Stoenescu. Enumerarea aceasta poate continua.

Din păcate, teatrele noastre nu reiau „piesele uitate”. Se scapă din vedere faptul că apar noi generații de spectatori care trebuie să cunoască aceste lucrări, deoarece prin ele se pot edifica mai bine asupra istoriei, pot înțelege mai bine viața, revoluția, teatrul fiind o oglindă fidelă a trecutului, a prezentului, dar și a viitorului.

MIHAELA SEREA, clasa a IX-a A :

— Cum vedeți colaborarea dintre autor și actor ?

GEORGE GENOIU :

— În ce mă privește, sînt un dramaturg foarte preocupat ca personajele mele să fie reale, să trăiască o viață scenică densă, completă. Individualizîndu-le cu pregnanță în fabulație și realitatea conflictuală, ele capătă forță de expresie în spectacol. Preocupîndu-mă de viabilitatea personajului, firește că reușesc să cîștig interesul ac-

ele
uie
agă

itorul
liceul
-a în-
ivului
noas-
batere
i con-

torului. Cu cît personajul este mai bine structurat tipologic și comportamental, cu atît mai sigur și mai repede este capacitat actorul, interpretul. Dacă sarcina artistică este complicată, actorul se implică în mod creator în spectacol, dacă nu, riști să ratezi colaborarea. În concluzie, relația autor-actor se realizează printr-un „intermediar“, personajul.

LIDIA DIMITRIU, clasa a IX-a A :

— În ce măsură este admisă imixtiunea regizorului într-un text dramatic ?

GEORGE GENOIU :

— În măsura în care este un artist, el știe că

misiunea sa este de a transfigura în limbaj scenic un text creat și el la rîndul său, într-o viziune cinetică. Regizorul trebuie să stabilească relația personajului cu obiectele, să activeze pauzele, tăcerile, să sugereze subtextul partenerilor atunci cînd ascultă replica interlocutorului, să pună accente, nuanțe, să creeze atmosferă și să încerce cu firească, cu autenticitate viața spectacolului. Cu alte cuvinte, regizorul este un creator care propune o viziune scenică asupra unui text scris anume pentru a fi reprezentat.

IRIMIA BĂLESCU, clasa a XII-a D :

— Vă rog să ne vorbiți despre raportul dintre teatru și film.

GEORGE GENOIU :

— Filmul a împrumutat foarte mult din specificul teatrului. Între timp, și-a definit un limbaj propriu, imaginea fiind modalitatea de expresie caracteristică. Filmul va evolua în acest sens, iar teatrul își va menține matca sa milenară. Sînt arte total diferite. Un scenariu cinematografic nu are nimic comun cu o piesă de teatru. Direcția lor de comunicare însă este aceeași. Teatrul și filmul se preocupă de problema omului și a vieții, mijloacele lor de expresie fiind foarte diferite...

OVIDIU ADAM, clasa a XI-a C :

— La ce lucrează dramaturgul George Genoiu ?

GEORGE GENOIU :

— După lansarea în premieră absolută, la Focșani, a piesei **Doi pentru un tangou** în interpretarea actorilor Teatrului dramatic „Bacovia“ din Bacău, voi avea încă o lucrare inedită. Este vorba de **Casa noastră** care va vedea lumina rampei la Teatrul „M. Eminescu“ din Botoșani. O altă piesă, **Însoțitorul nevăzut**, așteaptă să fie reprezentată. Aștept, de asemenea, apariția în librării a volumului de critică intitulat **Teatrul de toate zilele**, editat la **Junimea** din Iași. Piesele la care lucrez sînt intitulate **Cantonul de vînătoare** și **Logodnicii mincinoși**. Sînt piese de actualitate despre eroare și eșec. Nu trebuie să ne temem să dezvăluim pe scenă capcanele vieții. Sînt și oameni care eșuează din pricina lor, firește. **Logodnicii mincinoși** va fi o piesă pentru tineri, așa cum spuneam la început, care cultivă ironia ca atitudine de viață față de erori și compromisuri. Încerc să scriu și un scenariu de film. Am o idee.

...Un monolog cu trecătorii de pe stradă... Un monolog cu semenii, cu viața... Voi încerca !... Cine știe...

Un gong și cortina se ridică... Decorul înfățișează un interior modest, frumos amenajat în cadrul cărui se consumă primul act. După cum ne vom da seama mai târziu, el reprezintă imaginea gustului și concepțiilor Ceciliei.

Rînd pe rînd personajele intră în scenă. Vor reuși actorii să facă dintr-un produs al ficțiunii un episod real din viața noastră cotidiană? Este întrebarea firească pe care ne-o punem încă de la început. Și apoi mai era și titlul... Ce aduce cu el acest „Doi pentru un tangou“?

Firul piesei începe să se deruleze iar întrebările noastre își găsesc răspunsul.

Mai mult sau mai puțin tinere, dar cu sufletul tînăr și frumos, personajele au trăit aproape două ore pe scenă, momente de mare tensiune, interpretate cu pasiune și

GÎNDURI ÎN FAȚA SCENEI

semeni ei. Ea încearcă să-l pregătească pentru o viață în doi, invitîndu-l la tangou... Și pașii lor nu se mișcă în același ritm. Pentru el perspectiva unei vieți în doi încă nu încolțise. Drumurile vieții lor nu se întîlniseră încă. Tangoul prost dansat însemna o căsnicie ratată. Și iată-ne ajunși la semnificația titlului. Așa cum nu te potrivești cu oricine la tangou, nici în viață nu poți perni cu oricine. Este greu să-ți găsești un partener pentru tangou cum tot la fel de greu este să-ți afli partenerul de viață. Rolul lui Calistrat este un rol dificil, dar în care Liviu Manoliu s-a integrat admirabil. Purtarea timidă, uneori brutală, mimica expresivă, gesturile stîngace au făcut din el un personaj captivant care de-

„DOI PENTRU UN TANGO“

de G. GENOIU

naturalețe de artiștii Teatrului „Bacovia“ din Bacău.

Surorile Cecilia și Crina încearcă să analizeze, fiecare în felul ei, slăbiciunile și greșelile semenilor. Au de întreținut un unchi care încă mai visează la anii de glorie teatrală.

Crina reprezintă noua generație, o generație „obraznică și imposibilă“. Este tipul tinerei care nu acceptă compromisurile, viața monotonă, care poate să iubească cu aceeași patimă cu care urăște. Dezinvoltura cu care Doina Deleanu și-a jucat rolul ne-a fascinat. Replicile spontane, gesturile îndrăznețe, naturalețea mișcărilor au scos în evidență nu un actor, ci un tînăr al zilelor noastre. În contrast cu Crina, Cecilia (Constanța Zmeu), este blîndă, răbdătoare, este femeia care dă prea mult semenilor și primește prea puțin. O căsnicie ratată o face prudentă atunci cînd trebuie să se gîndească la o alta. Este motivul pentru care încearcă să-l modeleze pe Calistrat a-

rivă în apele involburate ale vieții. Privindu-l te întrebi: oare ce se ascunde dincolo de acest chip? Interesante ar fi opiniile lui ca om și nu ca actor.

Nu-i putem uita pe Candid, Bilă, Faraonul, pe părinții lui Calistrat, fără de care spectacolul nu ar fi reușit.

Dinamismul, naturalețea dialogului s-au adaptat conform fiecărui personaj. Prin replici spontane, prin dialog sau monolog interior personajele și-au transmis toată gama stărilor sufletești.

A fost un spectacol și nu numai atât. A fost un îndemn la meditație, un prilej de autoanalizare, un izvor de sfaturi și îndemnuri pentru viitor. Dacă acest lucru a urmărit, piesa și-a atins pe deplin țelul.

Gina MANOLACHE,

Elena VLAD,

clasa a XI-a,

Liceul sanitar din Focșani

(Urmare din pag. 1065)

prezidenta Societății engleze de mycologie și autoritatea cea mai de seamă din lume în cunoașterea acestor organisme : „În România — studiul sistematic al mycetozoarelor a fost făcut de către prof. M. Brândză, cu un succes remarcabil”.

Îl preocupă, de asemenea, zoocediile din România, continuând în acest sens opera prof. Ion Borcea, studiul criptogamelor vasculare și al fanerogamelor, lucrând printre altele la un determinant de arbori și arbuști, cu desene minunate și o cheie dicotomică accesibilă. Din nefericire a murit înainte de publicarea acestei opere care se găsește în manuscris la Academia Republicii Socialiste România.

Postum, sub îndrumarea fostei sale studente Panca Eftemiu, apare un volum din această lucrare de peste 3 000 de pagini, „Flora ilustrată a plantelor lemnoase din România”. Munca de cercetare este îmbinată cu cea de profesor și pedagog, sub îndrumarea sa științifică formându-se farmaciști de renume. Unii dintre aceștia fiind vrînceni se reîntorc pe meleagurile natale : Virgil Huzum, Ștefan Tomulescu, I. Dumitrescu, care își amintesc cu plăcere și pietate de profesorul vesel, independent și fin observator al naturii.

Profesorul Marcel Brândză a fost stimat și apreciat de colegi și elevi, de toți cei ce l-au cunoscut.

Dr. Emilian Constantinescu, elev al prof. Marcel Brândză la liceul focșănean, în „Anarhismul poetic” scrie : „Studiul fosilelor nu m-a ademenit nici în cursul liceal, cu tot talentul excepțional al profesorului meu de naturale, M. Brândză”.

Viața și activitatea renumitului profesor trebuie să fie un exemplu și un îndemn pentru elevii actuali ai liceului, care pot contribui, prin muncă și cercetare, la consolidarea renumelui acestui așezămînt de cultură.

Marcel Brândză

Problemele școlii

(Urmare din pag. 1064)

gidă, nu trebuie să constituie un gol într-o activitate care se cere permanentă⁴. Spiritul viu al elevului trebuie întreținut continuu prin cercetări și prin descoperiri proprii. Îmbinarea acestor deziderate a devenit o realitate abia în zilele noastre, cînd școala este chemată să joace un intens rol social, practic.

Prin Neamul românesc, N. Iorga, alături de alte teme la ordinea zilei, a ridicat problema școlii, ca factor de cultură și unitate românească ; a împărtășit țării din experiența cursu-

rilor de la Vălenii-de-Munte ; a scos în relief rolul cadrului didactic în procesul de învățămînt, a citat multe nume drept pildă demnă de urmat și s-a ocupat de cîteva congrese ale învățătorilor ; a discutat manualele școlare și cărțile bune din biblioteca școlii ; conținutul lecțiilor, cu filonul lor educativ și examenul de bacalaureat completează suita acestor idei. Neamul românesc, care se face ecoul cotidian al unei perioade istorice vaste din întia jumătate a sec. al XX-lea, completează contribuția sa la dezbaterile problemelor privind școala românească.

ANIVERSĂRI CULTURALE

225 de ani de la
deschiderea Școlilor
Blajului (octombrie 1979)

Școlile Blajului — „fântîni ale darurilor“

Faima culturală a orașului se datorește în primul rînd școlilor sale. „Fântîni ale darurilor“, „focare ale conștiinței naționale“, așa au fost numite școlile Blajului. Cele mai vechi școli cu limba de predare română, de un grad mai înalt din Transilvania, întemeiate de vrednicul Petru Pavel Aron, în 1754, care dădea o vibrantă „înștiințare“ despre deschiderea lor, și-au dovedit într-o istorie de mai bine de două secole, imensa lor fertilitate educativă, socială și națională.

Ele trăiesc primul moment de elevație intelectuală și pedagogică atunci cînd catedrele au fost onorate de acei „înainte — mergători“: S. Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior și Ion Budai-Deleanu, alcătuiind aici melcul de foc al acestei mișcări ideologice naționale iluministe cunoscute sub numele de Școala ardeleană. Cu lecții vii și curajoase, în spirit iluminist, ei au deștelenit mintea învățăceilor și le-au deșteptat mîndria

(Continuare în pag. 1068)

Petru Pavel Aron și învățăceil săi, la deschiderea cursurilor

Școlile Blajului —

(Urmare din pag. 1067)

națională, conștiința latinității și datorită de a ne apăra drepturile firești. Nevoiți să părăsească Blajul din cauza știutei neînțelegeri cu episcopul Ioan Bob, ei se vor gândi cu nostalgie la timpul când lucrau împreună la Blaj spre folosul neamului, așa cum scria Ion Budai-Deleanu în Epistolă închinătoare : „...și măcar că trăiesc aici (la Lemberg — n.n.) în prisos de toate, totuși pentru fericirea deplină patria îmi lipsește“.

Al doilea moment însemnat în istoria școlilor blăjene îl constituie prima jumătate a secolului al XIX-lea, când profesază aici cîțiva mari dascăli : Timotei Cipariu, S. Bărnuțiu, I. Rusu, Iosif Many, Grigore Mihail, Simion Mihali-Mihălescu etc. Unii cunoscuți, alții acoperiți de o nedreaptă uitare, ei alcătuiesc cea de a doua generație a Școlii ardelenene (Șt. Pascu), care se manifesta deosebit de viguros în lupta pentru păstrarea ființei naționale prin redactarea celebrului Protest... (1842), în care cereau ca instrucțiunea să se facă în limba română „căci nu numai după 10 ani, dar nici după 10 veacuri, ba niciodată în vecii vecilor, noi și națiunea noastră nu putem fi obligați printr-o lege care, pentru datinile și credința noastră pregătește un pericol și un obstacol, iar pentru naționalitatea noastră ruină și pieire“ ; și, un sfert de secol mai tîrziu, prin Pronunciamentul de la Blaj (1868), act de protest public plin de curaj împotriva alipirii Transilvaniei la Ungaria. Introducerea limbii române ca limbă de predare în liceu la toate obiectele (lecțiile de filozofie ale lui Simion Bărnuțiu erau savurate de tinerii învățăcei !), reprezentarea primei piese de teatru cult în Transilvania, pregătirea revoluției de la 1848, în care tineretul școlar blăjan a fost elementul catalizator, contribuția masivă la lupta memorandistă și la desăvîrșirea unității naționale sînt merite însemnate ale școlilor Blajului. Un titlu de mîndrie al școlilor blăjene este găzduirea lui Eminescu, elev din primăvara pînă în toamna anului 1866, venit aici, minat de dorul de a vedea Blajul, vechea cetate a culturii românești, cum glăsuiește placa de marmoră așezată pe fațada clădirii în care a fost adăpostit. Lucrurile sînt cunoscute în parte ; incertă este susținerea unor examene, dar sigur este că l-a auzit pe Cipariu vorbind la una din ședințele Astrei, că a împrumutat cărți din biblioteca profesorului Ion Micu-Moldovan, că a inspirat adînc atmosfera istorică și culturală a Blajului care va constitui mai tîrziu substanța romanului Geniu pustiu și a articolelor sale despre Transilvania, iar după supoziții recente (D. Vatamaniuc), Blajul își anexează în istoria literară și gloria de a fi fost posibil vatra străbunilor poetului nostru național.

Renunțînd să înșirăm, după spusa lui Cipariu, „bărbații mari ieșiți din sînul lor“, pentru că numărul lor aproximativ de unul din istoricii școlilor blăjene este de cîteva sute, vom arăta că ele au dat cîțiva organizatori ai învățămîntului în țările surori (Simion Bărnuțiu, V. Fabian-Bob în Moldova, Simion Mihali-Mihălescu, V. Grigore Bergovan ș.a. în Țara Românească), scriitori (Ion Budai-Deleanu, Andrei Mureșanu, Timotei Cipariu, Ion Agîrbiceanu, Pavel Dan, Radu Brateș, Al. Lupeanu Melin), istorici (Gh. Șincai, Petru Maior, Timotei Cipariu, Augustin Bunea, Ion Rațiu, Ștefan Manciulea, N. Albu), compozitori (Iacob Mureșan, Sigismund Toduță, Celestin Cherebețiu, Nicodin Ganea), pictori sau sculptori ca : Flaviu Domșa, Anton Zeiler, Virgil Fulicea, Iuliu Moga, Veturia Popa ș.a.

Adusă de la Alba-Iulia, tiparnița blăjeană va scoate de sub teac,

„fîntîni ale darurilor“

prin rîvna unor dascăli și cărturari, opere care au devenit monumente ale culturii românești : Biblia tradusă de Samuil Micu și apreciată pentru suplețea limbii de Nicolae Iorga, Perpessicius ș.a., Icoana pămîntului (1842) de Ioan Rusu, splendid manual de geografie universală, Orologiul cel Mare (1835), editat de Timotei Cipariu, prima carte românească tipărită în litere latine, sau contribuțiile sale la teaurizarea monumentelor de limbă veche românească : Elemente de limbă română după dialecte și monumente vechi (Blaj, 1848), Crestomație sau analecte literare (Blaj, 1858), Principia de limbă și de scriptură (Blaj, 1866).

Un capitol amplu de istorie a culturii blăjene îl constituie presa. În privința presei transilvănene, Blajul își poate aroga meritul pionieratului. Ideea primului ziar românesc a fost concepută de dascălii blăjeni. Rațiuni politice au făcut ca mai tirziu Timotei Cipariu să-l îndemne pe G. Barițiu să scoată Gazeta de Transilvania la Brașov. Dar la mai puțin de zece ani, Timotei Cipariu reușește să scoată primul periodic blăjean Organul luminării (ian. 1847 — aprilie 1848) (apărut în timpul revoluției din 1848 cu titlul Organul național), prima publicație periodică românească tipărită cu litere latine : Economie (1873—1880) înființat și scris în mare parte de profesorul, agronomul și economistul Ștefan Pop, este prima revistă de cultură economică din Transilvania, Muza română (1888, 1894—1895, 1896), editată sub îngrijirea compozitorului Iacob Mureșan — una dintre primele reviste de muzicologie din cultura românească, Comoara satelor (1923—1927) redactată de profesorul Traian Gherman, este prima publicație cu caracter strict folcloric din Transilvania, Aurora (1838-1840), prima revistă școlară, redactată în manuscris, și pierdută, dar a cărei existență e certificată de însemnările ulterioare ale lui N. Pauletti, viitorul folclorist, elev în această perioadă la Blaj. În revistele școlare (șirul lor este foarte lung), se înregistrează primii pași în literatură ai unor scriitori de la Aron Densușianu și N. Pauletti — pînă la Dumitru Mircea, Remus Luca sau Ion Brad.

Anii socialismului au deschis perspective noi învățămîntului și culturii din orașul Blaj ; aproximativ un sfert din populația Blajului este alcătuită din oameni ai școlii (profesori și elevi) care sînt o prezență activă în viața culturală și științifică a orașului. Biblioteca documentară „Timotei Cipariu“, deținătoarea unor opere și colecții de mare interes științific, și Cîmpul Libertății au devenit cadrul ideal pentru desfășurarea unor lecții de istorie și literatură națională. În anul 1973, Cîmpul Libertății a devenit, cu ocazia împlinirii a 125 de ani de la revoluția de la 1848, un adevărat panteon al patriotismului românesc prin dezvelirea a 24 de busturi ale unor bărbați ce s-au jertfit pentru propășirea neamului. Șirul busturilor se încheie cu un ansamblu cultural, opera lui Ion Vlasiu, simbolizînd aspirația spre unitate națională, căci în acest loc s-a strigat, după mărturia lui Bălcescu : „Noi vrem să ne unim cu țara“. Busturi, statui și plăci comemorative amintesc de imbelșugata (în pilde patriotice) istorie a acestor locuri. Casa orășenească de cultură, festivalul cultural-artistic anual, „Zilele culturii blăjene“ organizate în luna mai în amintirea aceluia an de flacără revoluționară 1848, activitatea celor două subfiliale (de filologie și istorie), a unui cor al Casei de cultură, laureat la faza pe țară a Festivalului național „Cîntarea României“ sînt dovezi că orașul se străduiește să ducă mai departe pilda unor mari inițiative culturale ce au caracterizat istoria Blajului.

Până în 1972, când a fost publicat documentul de la Braşov¹⁾, cea mai veche atestare documentară a Focşaniului era considerată cea din 25 ianuarie 1575. Micii diaci Tăuraş şi Balea de la curtea domnului muntean Alexandru Mircea scriau pentru posteritate voinţa voievodului de a răsplăti vitejia răposatului Albul, mare clucer, care „a pierdut acolo capul lui, pentru capul domniei mele”. „Acolo” înseamnă Jilişte, 14/24 aprilie 1574, înseamnă strălucita victorie a domnului moldovean Ion Vodă cel Viteaz asupra turcilor. În acest document apare numele Focşaniului: „...cînd m-au lovit moldovenii cu Ion voievod cu înşelăciune la satul Focşani cînd a voit fratele domniei mele, Io Petru voievod (Petru Şchiopul — A. A.), să intre domn în ţara Moldovei”²⁾.

Începînd cu Dimitrie F. Caian³⁾ documentul de mai sus a fost considerat ca prima menţiune documentară despre Focşani. Este drept, au fost publicate — de-a lungul anilor — multe articole şi studii care au dat şi alţi ani pentru prima menţiune documentară a Focşaniului: 1572⁴⁾ sau 1559⁵⁾.

Noi considerăm menţiunea documentară din 25 ianuarie 1575, cu privire la Focşani, ca a doua, nu cea mai veche. Cea mai veche menţiune documentară despre Focşani, cunoscută nouă astăzi, este din anul 1546⁶⁾. Documentul se află la Braşov⁷⁾. Este bine cunoscut intensul

ISTORIE LOCALĂ

Cu privire la primele menţiuni documentare despre Focşani

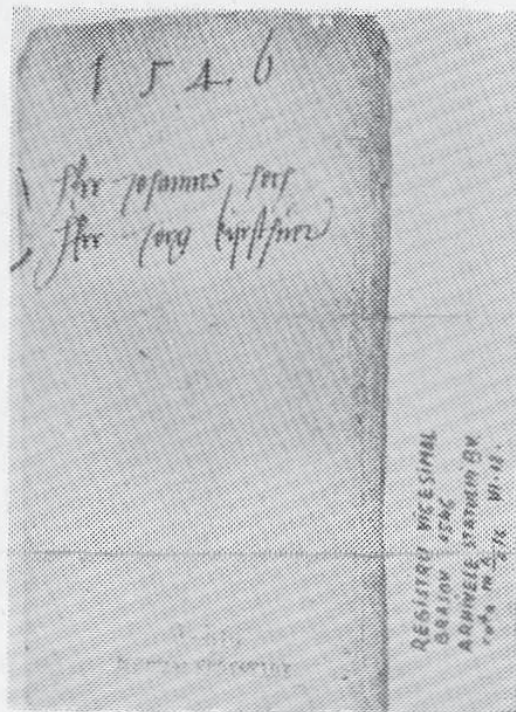

Foto nr. 1: coperta registrului vamal din 1546

*) Vezi fotografia nr. 2

***) Vezi fotografia nr. 3

****) Focşaniul a avut pînă nu demult o puternică comunitate armeană.

1. Prof. Aurelian Axente, „Vîrsta documentară a Focşaniului”, în ziarul „Milcovul”, anul V, 824, 11 martie 1972, p. 3.

Vezi şi „Milcovul”, anul V, 820, 7 martie 1972, p. 2; „Milcovul”, anul V, 866, 29 aprilie 1972, p. 3; „Scinteia”, anul XLI, 9 089, 16 martie 1972, p. 2.

2) Documente privind istoria României, veacul XVI, B. Ţara Românească, vol. IV (1571—1580), Ed. Academiei R.P.R., 1952, p. 161—162. Acest document s-a publicat integral şi de V. A. Urechia, în lucrarea „Miron Costin. Opere complete după manuscrise, cu variante şi note...”, tomul II, Bucureşti, tipografia Academiei Române, 1888, p. 359—361. La V. A. Urechia, documentul este datat greşit: 30 ianuarie 1575. Şi traducerea lui după originalul slavon lasă de dorit. Greşeala de datare s-a transmis şi la istoricul focşănean Dimitrie F. Caian.

3) D. F. Caian. Istoricul oraşului Focşani, 1906, p. 12—13.

4) Conf. N. St. Mihăilescu, St. N. Mihăilescu, V. Macovei, Valea Putnei, Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1970, p. 187. Acelaşi an, 1572, s-a strecurat greşit în multe comunicări şi articole despre Focşani publicate în reviste şi ziare. Şi B. P. Hasdeu a greşit, dar l-au citat Vasile Tîroiu şi Dinu Kivu în „Călătorind prin Vrancea”, Ed. Meridiane, Bucureşti, 1968, p. 11.

5) H. Grumăzescu, Ioana Ştefănescu — „Judeţul Vrancea”. Ed. Academiei R.S.R., Bucureşti, 1970, p. 68—69. Autorii vorbesc despre hrisovul din 16 aprilie 1559, citînd un articol de C. Constantinescu — Mirceşti şi Ion Dragomirescu din „Studii şi articole de istorie”, vol. IX, Bucureşti, 1967, p. 84. Dar ultimii au confundat Focşanii cu... Tîrgul Putnei, care într-adevăr, apare în hrisovul din 16 aprilie 1559. Vezi şi D. F. Caian, opera citată, anexe, p. 6—8.

6) Radu Manolescu, „Comerţul Ţării Româneşti şi Moldovei cu Braşovul”. Ed. ştiinţifică, Bucureşti, 1963, p. 279.

7) Arhivele statului — Braşov, registrul vicesimal 1546, cota III A/8, VI. 18. Paginile se vor da în textul articolului.

ISTORIE LOCALĂ

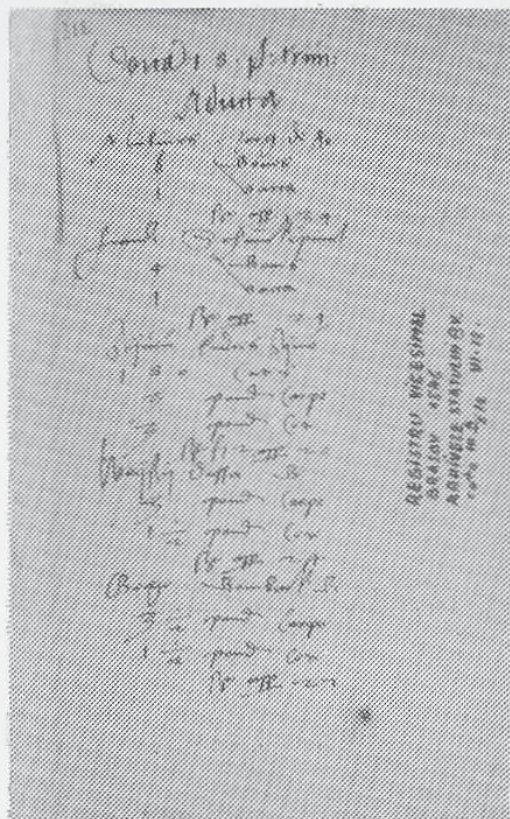

Foto nr. 2

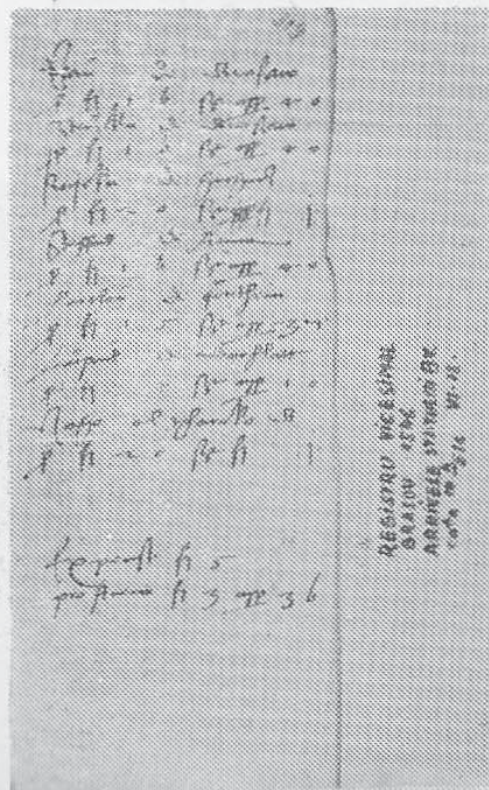

Foto nr. 3

comerț pe care Țara Românească și Moldova îl făceau cu Brașovul. Registrele de vamă ale Brașovului conțin numeroase referiri la transporturi comerciale și negustori de la est și sud de Carpați.

Registrul vamal din 1546 este un original latin, pe hârtie 32x11 cm, are 414 pagini. Acest registru cuprinde date pentru export și import. Datarea se face din săptămîină în săptămîină. La pag. 312^{*} începe „**Dominica 18 post trinitatis**“ (a 18-a duminică după (sărbătoarea — A. A.) Sfintei Treimi).

Este 24 octombrie 1546. În registru, săptămîina durează de duminică pînă sîmbătă, în cazul nostru de la 24 la 30 octombrie 1546. În această perioadă, au intrat în Brașov, cu mărfuri, 33 de negustori, iar 31 au ieșit. La pag. 319**) citim în registru: „**Harthan de Fotschein pro florenis 15, solvit asperos 37**“. (Harthan din Fotșein pentru (mărfuri în valoare de — A. A.) 15 florini, a plătit 37 aspri). Vama era de 5 la sută din valoarea transportului. Florinul era egal cu 50 de aspri. Harthan scotea mărfuri din Brașov în valoare de 750 de aspri (5 la sută vamă este egal cu 37,5 aspri — prin rotunjire 37). Scribul este sas. În limba germană „sch“ — „ș“, deci Fotschein se citește Fotșein. Harthan se pare că e negustor armean ***) — exportă mărfuri din Brașov. Din 31 de exportatori, el se află pe locul 29 — deci pleacă la sfîrșitul săptămîinii 24—30 octombrie 1546. Pe locul 28 apare „**Steffol de Roman**“, iar pe locul 30 — „**Lupul de Barhlatt**“ (Lupu din Birlad), deci moldoveni. Nu este exclus ca Harthan să fi plecat la drum împreună cu Ștefan din Roman și Lupu din Birlad, pe la Tg. Secuiesc — Valea Oituzului — Adjud, drum comercial mult folosit în veacul al XVI-lea.

Poate fi Fotșein o altă localitate decît Focșaniul? Avînd în vedere că apare în registru alături de Roman și Birlad, localități moldovene, Fotșein nu poate fi altul decît Focșaniul consemnat în registrul brașovean — credem — în ultima zi a săptămîinii citate : 30 octombrie 1546.

Atestat documentar pentru prima oară într-un oraș din Transilvania, Focșaniul va fi în veacurile următoare o permanentă punte de legătură între românii moldoveni și cei munteni.

prof. Aurelian AXENTE,
fost elev al Liceului
„Unirea”, promoția 1954

În 1979, a văzut lumina tiparului lucrarea profesorului Ionel Budescu, „Monografia comunei Cîrligele”, în care autorul „ne vorbește despre strămoșii noștri, care au locuit pe aceste meleaguri din vremi imemorabile”.

Această monografie urmărește evoluția istorică, economică, social-politică și culturală a comunei din primele clipe ale existenței sale și pînă în zilele noastre.

Viața a existat pe aceste locuri încă de acum 6 500 de ani și săpăturile efectuate de către mari istorici ai patriei noastre, cum ar fi Vasile Pârvan și Nicolae Iorga, au dezvăluit urme ale unei intense activități economice, culturale.

Astfel, la Bonțești s-au descoperit obiecte din ceramică pictată datînd din faza a doua Cucuteni (a perioadei Cucuteni), și tot aici s-au găsit urme ale culturilor Monteoru și Criș.

Numele localității se trage după unii istorici de la numele presupusului întemeietor al satului, Cîrlig. După alții, ar fi vorba de cîrligele de care erau spînzurați localnicii de către turcii și tătarii care năvăleau deseori pe aceste mînoase plaiuri.

Ionel Budescu însă găsește cuvîntul „cîrlig” în „Dicționarul limbii române” unde se dă următoarea explicație: „o bucată de viță de 1,2 pînă la 3 palme de lungă, avînd un ochi sub nodul unde se taie și altul deasupra lui”. Se pare că această ultimă ipoteză ar fi adevărată, deoarece ocupația principală a cîrligenilor este viticultura.

Oamenii trăiau în bordeie îngropate în pămînt. În loc de geam la ferestre aveau burduf confecționat din piele, care se rădea pînă devenea subțire și transparent.

Locuitorii ei n-au pregetat o clipă să vină la chemarea țării și să-și verse sîngele pentru ea. Astfel, țărani din Cîrligele au participat la Războiul de Independență din 1877, la primul război mondial, cînd partea de sud a Moldovei era sub ocupația germană și cînd întreg poporul a spus eroic și gloriosul „Pe aici nu se trece!”.

În urma săpăturilor făcute s-au descoperit tezaure formate din monede de argint romane, sau altele turcești de dată mai recentă.

În comuna Cîrligele, a trăit Dumitru Simionescu-Rîmniceanu, prototipul „eroului” romanului „Tănase Scatiu” al lui Duiliu Zamfirescu.

Cartea de față este, fără îndoială, un act de cultură, o contribuție însemnată la cunoașterea istoriei noastre locale. Indirect, este și un îndemn adresat de autor confrăților săi, care au datoria, între altele, de a continua „Istoricul orașului Focșani”, lăsat de fostul director al Liceului „Unirea”, prof. D. F. Caian, la 1906, sau de a realiza o lucrare nouă, așa cum are dreptul municipiul nostru, aflat în plină înflorire.

Inchei aceste fugare însemnări cu frumoasele cuvinte ale profesorului Ionel Budescu:

„Să ne iubim cu toată căldura meleagurilor noastre, fiindcă ele ne-au zămislit pe noi, cei de-o limbă, de-o faptă, de-un neam”.

Dan LAVRIC,
clasa a XI-a A

IONEL BUDESCU :

Monografia comunei Cîrligele

MONOGRAFIA
COMUNEI — CÂRLIGELE

Apărută în colecția „Pentru părinți”, cartea lui Ion Popescu, „Pe meleagurile patriei, cu copiii noștri”, este un excelent mijloc de documentare și instruire nu numai pentru părinți, ci pentru toți cei cărora le place să călătorească, nu atât pentru a se destinde, cât pentru a cunoaște frumusețile naturale, monumentele culturii și operele de artă din țara noastră, căci: „...din toate mijloacele de a împodobi spiritul și a forma judecata, cel mai eficace este să călătorești” (Volney).

Autorul insistă însă asupra modului în care părinții trebuie să-și educe copiii, să le trezească interesul pentru călătorie, deci pentru cunoaștere, pentru că: „Oricare ar fi natura sau scopul călătoriei, oamenii au totdeauna de învățat ceva”. Dar înainte de a porni la drum alături de copiii lor, părinții trebuie să se documenteze asupra itinerarului ce va fi parcurs și mai ales asupra obiectivelor ce vor fi vizitate. Cartea de față vine în sprijinul părinților și, în general, al tuturor celor mai puțin inițiați în ale călătoriei și care posedă cunoștințe limitate despre istoria, geografia și cultura patriei noastre.

Autorul oferă sfaturi utile în legătură cu: desfășurarea unei excursii, stabilirea itinerarului, a mijlocului de transport ce va fi folosit și a duratei optime a unei excursii, a necesității documentării înainte sau după excursie sau chiar la fața locului.

În capitolul „Cu rucsacul în spina”, este descrisă frumusețea unei drumetii pe munte. Tot aici găsim o minunată descriere a Văii Prahovei și a Munților Bucegi cu cele mai frumoase itinerare turistice ce pot fi parcurse în această zonă.

Cîteva zeci de pagini îi sînt dedicate capitalei țării, Bucureștiului. Autorul realizează, folosind și unele citate sugestive, o interesantă monografie a Bucureștiului de la atestare și pînă în zilele noastre, punînd accent pe transformările radicale pe care le-a suferit arhitectura acestui mare oraș în ultimele trei decenii. Ne este prezentat apoi tot ce are Bucureștiul mai frumos: muzee și monumente, statui, edificii, parcuri, obiective economice.

Orașele țării cu tot ce au ele mai frumos sînt prezentate în capitolul „Prin labirintul orașelor”.

Cititorului îi sînt enumerate în continuare cele mai importante o-

NOTE DE LECTURĂ

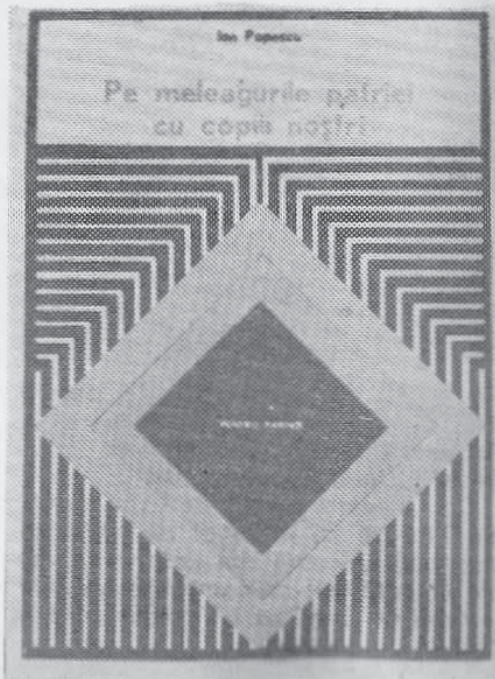
ION POPESCU: „Pe meleagurile patriei, cu copiii noștri”

biective turistice ce pot fi vizitate în excursiile prin țară: cetăți și mănăstiri, vestigii ale trecutului; muzeele memoriale ale marilor noștri oameni de cultură și artă, frumuseți ale naturii, precum și obiective culturale și economice, rod al gândirii și muncii creatoare ale popoului nostru, înălțate mai cu seamă în anii de după Eliberare.

Cartea ni se înfățișează astfel și ca un interesant ghid turistic.

Limbajul simplu, dar nelipsit de frumusețe face cartea lui I. Popescu accesibilă cititorilor de orice vîrstă. Ea are darul de a trezi în fiecare dintre noi pasiune pentru călătorie, ca excelent mijloc de cunoaștere a tot ce are mai frumos și mai durabil țara noastră.

Lucia RĂDULESCU,
clasa a XI-a,
Liceul sanitar din Focșani

INSEMNAȚII DE CĂLĂTORIE

Itinerar polonez (I)

CRACOVIA

Iulie, 1979.

Priviri discrete, priviri încrezătoare și totodată multă șială în grupul nerăbdător ce așteaptă distrat, pe peronul gării, „glasul roșilor de tren”. Dar, dezamăgire totală: crainicul anunță o destul de lungă în-

Zorile dimineții ne ajung din urmă la Przemisl, oraș situat în sudul Poloniei, totodată punct de frontieră cu U.R.S.S. De aici și pînă la Varșovia (obiectiv final al excursiei noastre), avea să ne însoțească ghidul polonez.

Un zîmbet și un călduros: „Bun venit!” alcătuiesc cartea de vizită a noului venit ce ne satisface curiozitatea cu o primă prezentare a itinerarului. Animați de atmosfera sărbătorească ce domină întregul oraș, pornim sfioși în căutarea unor explicații.

Astfel, aflăm (unii dintre noi) că și aici, ca dealtfel în toată țara, se sărbătorește ziua națională a Poloniei.

Dar, nu peste mult timp, aveam să cunoaștem forfota și dezinvoltura u-

Piața Rynek Główny

tirziere. Un prim hop ce avea să fie totuși ultimul în aceste zile.

Dar așteptarea are totuși un sfîrșit. Fiecare își ia fugăruș un ultim rămas bun și caută din ochi o companie plăcută într-un compartiment confortabil ce avea să ne poarte pînă la granița cu Polonia.

nui mult mai mare și mai interesant oraș, Cracovia, ce avea să ne găzduiască timp de 6 zile.

Străveche așezare a țării, numărînd aproape un mileniu de existență, Cracovia se impune ca o adevărată comoră printre vechile orașe europene.

INSEMĂRI DE CĂLĂTORIE

Impresionant este numărul foarte mare (peste 1 000) de clădiri și monumente de interes istoric și arhitectural. Operele de artă ne însoțesc la tot pasul. Astfel, aflăm că o parte din ele se află în colecțiile muzeelor, dar o altă parte, aceasta reprezentând câteva sute de mii, în colecțiile particulare, mănăstiri și biserici.

Înainte de a porni să vizităm orașul, ghidul ne poartă cu multă măiestrie printre fiile de cronici în trecutul Cracoviei.

Săpăturile arheologice atestă că orașul Cracovia există pe aceste locuri de mii de ani. Wawel a fost fără discuție leagănul orașului. Aici regele Boleslaw cel Brav a construit prima catedrală în 1020. În cea de-a II-a jumătate a secolului al XIII-lea, Cracovia și-a consolidat poziția de oraș conducător al țării și a rămas capitala Poloniei pînă în anul 1956. Cracovia modernă și uniform dezvoltată ni se dezvăluie, că cel de-al treilea mare oraș al Poloniei.

Pentru noi, „camera de primire” a Cracoviei rămîne totuși piața principală Rynek Główny, aflată în centrul vechiului oraș și populată de o mulțime de porumbei jucăuși.

Aici, în mijlocul acestei piețe, care trece ca fiind una dintre cele mai mari și frumoase din Europa, se află clădirea Sukiennice, lungă de 100 m și încadrată de monumentalul ansamblu de arcade ce-i dă o măreție aparte.

Ne lăsăm purtați de valul de curioși specific unui mare bazar și intrăm la parterul acestei clădiri proiectată și construită în scopuri comerciale.

Iar dacă jos tot ceea ce-ți încîntă privirea poți și avea, sus, la etaj, te rezumi numai la câteva priviri lungi și pline de admirație pentru minunatele picturi poloneze majoritatea din secolele al XVII-lea și al XIX-lea, expuse aici în sala galeriei de artă. Culoarea și naturalețea operelor marilor pictori polonezi Jan Matijko și Josef Chetmonski au devenit și

mai evidente de îndată ce ne-am aflat în piața încărcată de buchete de trandafiri, garoafe, frezii, gladiole. Mirajul acestei palete de culori este din păcate ușor spulberat de scabrietatea monumentului alăturat ce amintește de marele poet polonez Adam Mickiewicz.

Ne îndepărtăm puțin de magnifica piață și admirăm pentru o clipă solitarul, mărețul turn al orașului, ca apoi să vizităm Biserica Sfînta Maria. Această indiscutabilă comoară de artă este renumită atît prin altarul său din lemn sculptat, în urmă cu 500 de ani, cît și prin clopotul care în fiecare zi, la amiază, prin intermediul posturilor de radio, este auzit de întreaga Polonie.

Și pentru că am început cu monumentele religioase, trebuie să amintim impunătoarea Biserică Dominicană, (aflată la capătul unei frumoase alei), care ne oferă noi surprize arhitecturale.

Nu departe de aici, avem prilejul să admirăm o adevărată minunăție sculptată și aurită ce constituie altarul frumoasei Biserici Sfînta Ana.

Dar cum timpul zboară și mai avem destule obiective în itinerarul nostru, ne îndreptăm cu pași vioi spre Universitatea Jagellonă.

Fondată în 1364 de regele Casimir cel Mare, Universitatea Jagellonă a adus Cracoviei reputația de mare centru universitar al Poloniei.

Astăzi, numărul studenților ce urmează cursurile acestei universități se ridică la 50 000.

Pentru buna desfășurare a activității studențești, s-a construit în Cracovia un frumos și modern complex, în care sîntem găzduiți și noi.

(Va urma)

Daniela PUPĂZĂ,
clasa a XI-a A

DIN ACTIVITATEA ORGANIZAȚIILOR U.T.C.

1564 000 kg

Aceasta este cantitatea de produse agricole (struguri, porumb și mere) culese de uteciștii din liceul nostru, în toamna anului Congresului al XII-lea al P.C.R.

Organizați în formații de lucru, sub conducerea tovarășilor profesori, am muncit pe ogoarele Cooperativei agricole de producție Urechești, ale Asociației intercooperatiste Jariștea, ale Cooperativei agricole de producție Jariștea și în livada Stațiunii pomicele — Focșani.

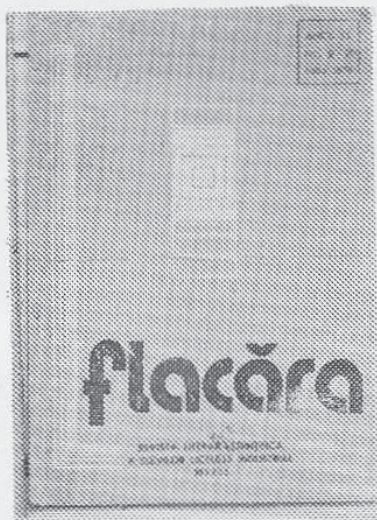
Au fost cinci săptămâni de muncă febrilă, finalizată în cele peste 150 de vagoane de roade ale pământului puse la adăpost prin eforturile noastre. În același timp, ne-am călit fizicește și am căpătat deprinderi folositoare în viață.

Ilinca DEDIU,
clasa a X-a D,
secretara Comitetului U.T.C.

REVISTA REVISTELOR ȘCOLARE

„FLACĂRA“

Revista „Flacăra“, publicație literar-științifică a elevilor Liceului industrial din Mizil, ilustrează în numărul 9, ca de altfel și în celelalte, o parte din preocupările, gândurile și aspirațiile acestora oferind totodată cititorilor săi un vast și complex sumar.

În paginile revistei, întâlnim relații despre Mizilul de azi („Mizilul în reportajul contemporan“), dialoguri literare cu istoricul și criticul Valeriu Răpeanu, directorul Editurii „Eminescu“, și cu autorul romanului „Clipa“ — Dinu Săraru.

Ne atrag, de asemenea, atenția: „Eminescu și un chestionar folcloric“, de prof. dr. doc. Augustin Z.N. Pop, un interviu cu Gheorghe Eminescu (nepotul lui Mihai Eminescu), „Gânduri către tinerii confrăți întru poezie“, de Virgil Carianopol, și „Amintiri din Mizilul de altădată“, de Agatha Grigorescu-Bacovia.

Se acordă o deosebită atenție activității elevilor în organizația U.T.C., în atelierele școală, preocupării lor în domeniul matematicii („Proprietăți ale triunghiurilor în care două mediane sînt perpendiculare“), al fizicii („În lumea particulelor elementare“ și „Mecanica în actualitate“).

Sînt prezentate opiniile unor tovarășii profesori cu privire la profilul moral și intelectual al elevului

de azi, în ancheta „Ce-mi doresc de la elevii mei?“.

O mare parte din paginile revistei sînt destinate creației literare. Din acest domeniu, atrag atenția poeziile „Omăgiu Partidului“, „Copacul cu stele“ (omăgiu lui Eminescu), „Visele“, de Daniela Stan și poeziile „Ardere“ și „Ciudățenie“, de Viorel Oprea.

În creațiile artistice un loc important îl ocupă Marian Frangulea cu lucrările sale de sculptură „Geea“, „Duhul apelor“, „Geneza I“ etc.

Nu lipsesc nici creațiile literare ale pionierilor din Mizil, din care putem aminti „Eu“, de Marius Tudor, și compozițiile în proză „De vorbă cu copacul“, de Ion Cudalbu, „Dansul florilor“, de Mariana Plăcintă, nici creațiile lor plastice „Moara lui Călifar“, de Denis Antoniu, „Cîntecul pădurii“ de Carmen Oruc, „Meșterul Manole“, de Ionuț Tigău.

Pe lîngă toate acestea, forma grafică deosebită o face și mai atractivă.

Lăcrămioara VASUIANU,
clasa a X-a A

„AXA“

Recent, am primit la redacția noastră ultimele două numere ale revistei „Axa“, publicație a elevilor Liceului industrial din Negrești (Vaslui). Ea apare bilunar începînd din 1971. La concursul județean al revistelor școlare din 1978, „Axa“ a obținut premiul al II-lea.

O mare parte din revistă este rezervată versurilor, grupate sub genericul „Orphica“. Pot fi citite poezii de Mioara Hapău, Mihaela Hacıu, Elena Ioniță etc. La rubrica „Dialoguri școlare“, tinerii redactori fac recenzie a unor reviste școlare ce apar în țară. Sînt, de asemenea, interesante rubricile: „Historia magistra vitae“, „Mult e dulce și frumoasă“ (rubrică la care se fac recenziile unor cărți filologice), „Dicționar filozofic“ etc.

Cu asemenea calități, „AXA“ se menține în rîndul celor mai bune reviste școlare.

Ovidiu GROPER,
clasa a XI-a A

VA PREZENTĂM

Biblioteca județeană Vrancea

La 2 decembrie 1979, Biblioteca județeană Vrancea a împlinit un secol de existență.

Cu acest prilej, tovarășul prof. Victor RENEA, directorul acestei prestigioase instituții de cultură, ne-a acordat următorul interviu :

— **Ce document atestă primele începuturi ale lecturii publice în Focșani ?**

— În această privință, este greu de dat un răspuns cert și definitiv. Știți, poate, că pînă acum cîțiva ani, documentul cel mai vechi referitor la existența Focșanilor era considerat cel în care se vorbea despre bătaia de la Jiliște. Ulterior, la Brașov a fost descoperit un altul care împinge existența documentară a orașului nostru cu cîțiva ani înapoi.

Tot așa în ceea ce privește atestarea documentară a lecturii publice în Focșani. Noi sîntem în posesia „Regulamentului Societății «Unirea» din Focșani”, societate constituită la 2 decembrie 1879, deci acum un veac.

În cuprinsul său, documentul menționat arată că societatea dispunea de bibliotecă la care aveau acces membrii societății și că aceștia puteau împrumuta publicațiile și la domiciliu.

Membrii societății putea fi orice locuitor al „urbei” care îndeplinea unele condiții accesibile majorității.

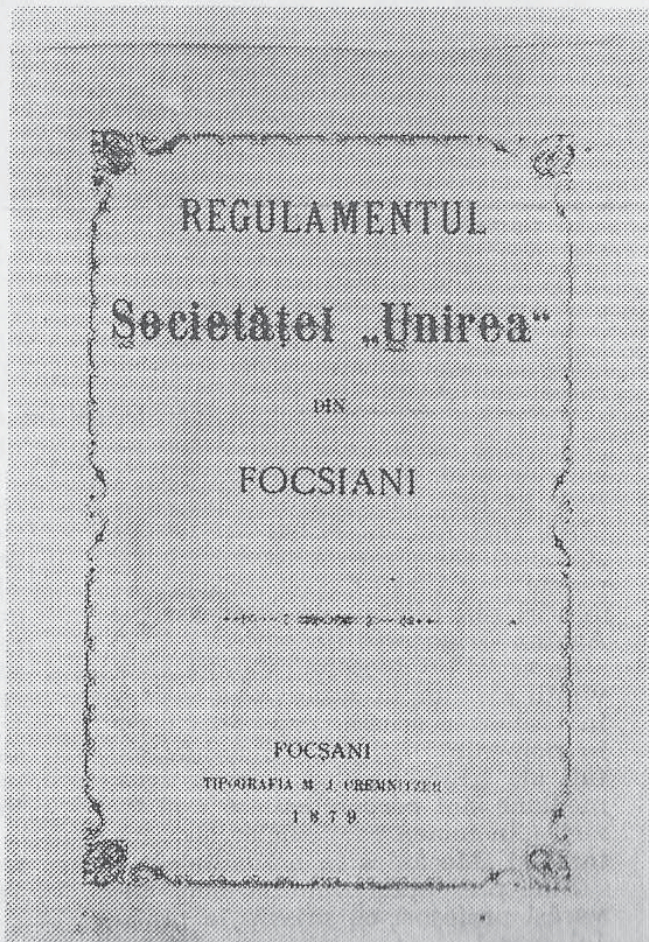
Considerăm acest „Regulament” ca primă mențiune documentară a lecturii publice în Focșani.

— **V-am ruga să vă întoarceți puțin în trecutul Focșaniului și să ne înfățișați ambianța bibliotecii Societății „Unirea”.**

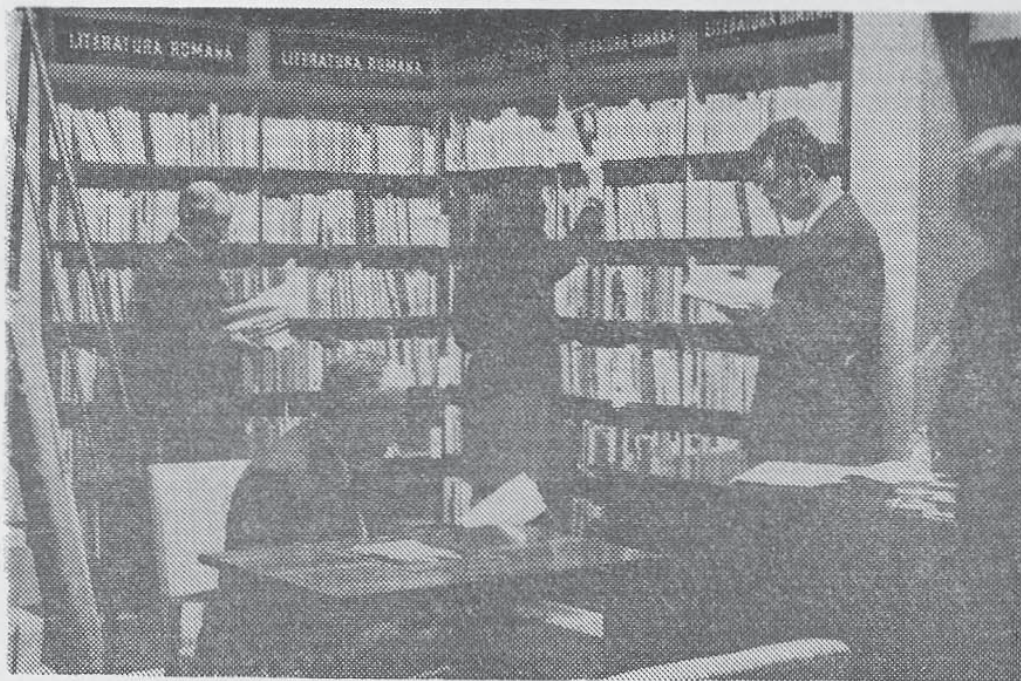
— Chiar dacă avem destule documente, acest lucru implică multe presupuneri. Oricum, să încercăm. În orașul acela mic de provincie, care puțin a lipsit să fie capita-

la țării, la două decenii după Unire, deși, ca aspect, mai ales la periferie era total rural, se manifesta o activitate culturală puțin obișnuită.

Apăreau cîteva gazete locale, ce-

VĂ PREZENTĂM

tățenii participau cu interes la spectacolele teatrului Ioan Lupescu. Lectura era pe atunci un „obiect de lux”. În mica sală a Societății „Unirea”, veneau mai ales profesorii Liceului „Unirea”, poate câțiva elevi din ultima clasă și unii proprietari cu „patima cetitului”.

Avînd în vedere unele considerente legate de epocă, credem că biblioteca nu număra mai mult de 200—300 de volume, de care se ocupa riguros administratorul societății, așa cum reiese din „Regulament”.

— Dar astăzi ?

— Biblioteca noastră este, de fapt, continuatoarea activității bibliotecii Societății „Unirea”.

Avem peste 100 000 volume din toate domeniile activității umane. Este, deci, o bibliotecă enciclopedică.

Cei peste 6 000 de cititori din anul precedent au trecut pragul bibliotecii de 80 000 de ori, consultînd aproape 260 000 de volume. Aș vrea să subliniez caracterul de muncă al instituției noastre și principiile larg democratice care stau la baza organizării și funcționării ei.

— Credem că, avînd o vechime apreciabilă, biblioteca deține și unele piese rare.

— Sigur că da. Doar cîteva exemple: manuscrisul povestirii „Mor-

minte”, de Mihail Sadoveanu, volumul „Pictorul Nicolae Grigorescu”, donat de Alexandru Vlahuță, ediția princeps a „Novelelor” lui Duiuiu Zamfirescu, o ediție comentată a operelor lui Cicero, apărute la Paris în 1826, și altele.

Biblioteca posedă, de asemenea, o colecție valoroasă de cărți cu autograf, precum și un fond special cuprinzînd publicații putnene și vrîncene.

— Ce vă propuneți să realizați, în lumina documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R. ?

— Superconcentrînd, pot spune că activitatea bibliotecii noastre se va desfășura în trei direcții principale și anume: propagarea în masele largi de oameni ai muncii a principiilor politicii interne și internaționale a partidului nostru, răspîndirea în rîndul celor ce muncesc a noutăților științei și tehnicii mondiale și adîncirea trăsăturilor morale ale omului de tip nou, comunist.

Noua calitate se va traduce în sectorul nostru de activitate printr-un număr sporit de cititori și prin lărgirea intereselor de lectură ale acestora.

Mariana DIMA,
Ecaterina FOTEA,
clasa a XII-a C

EXCURSIE

În zilele de 17 și 18 noiembrie 1979, 40 de elevi și profesori de la Liceul „Unirea” și Liceul sanitar din Focșani au vizitat Muzeul literaturii române din București, Mărtisorul lui Arghezi și au asistat, la Teatrul Național, la spectacolul cu piesa „O scrisoare pierdută”, de I.L. Caragiale, în regia lui Radu Beligan, artist al poporului. La sfârșit, actorul Dem. Rădulescu, interpretul Cetățeanului turmentat, a răspuns cu amabilitate invitației de a se fotografia cu noi.

SESIUNE JUBILIARĂ

Recent, Societatea de științe filologice a implinit 30 de ani de existență. Cu acest prilej, la 30 noiembrie 1979, s-a organizat, la București, o sesiune jubiliară. Au participat: membri fondatori, membrii consiliului de conducere, președinți și secretari ai filialelor din țară, delegați ai inspectoratelor școlare, studenți.

SALONUL LITERAR
DRAGOSLOVENI

A X-a ediție a Salonului literar Dragosloveni s-a desfășurat în zilele de 8 și 9 decembrie 1979. Dintre manifestările organizate cu acest prilej amintim: **ședința comună** a cenaclurilor și cercurilor literare vrâncene, în cadrul căreia au citit: **Liviu Ioan Stoiciu, Ion Baci, Nicolae Bornaz, Marin Moscu, Rodica Șoricău-Ciocildău, Apostu Vultureanu, Constantin Ghiniță, Virgil Panait, Carmen Chițimia** (Liceul „Al. I. Cuza”), **Cezara Groper** (Liceul „Unirea”); **simpoziul** „Considerații asupra literaturii române actuale și a procesului de

valorificare a moștenirii culturale”, la care și-au dat concursul: prof. univ. dr. doc. **Al. PIRU**, prof. univ. dr. **D. PĂCURARIU**, conf. univ. dr. **Al. HANȚĂ** (Universitatea din București) și conf. univ. dr. **Puiu ENACHE** (Institutul pedagogic din Constanța); **trei întâlniri cu cititorii** la căminele culturale din Panciu, Străoane și Dumbrăveni, unde au citit din operele lor poeții: **Radu CĂRNECI, Stefan CAREJA, Dan DEȘLIU, Virgil FUZUM, Dinu IANCULESCU, Gh. ISTRATE, Ion Sofia MANOLESCU, Ion MURGEANU, Florin MUSCALU, C. NISIPEANU, Ion PANAIT, Dumitru Radu POPA, D. PRICOP, Al. RAICU, Ion**

SECVENȚE CULTURALE

ROȘU, Mihai TUNARU și Dragoș VICOL ; două lansări de cărți la Librăria „Miorița“ din Focșani : „Temerile lui Orfeu“, de Radu CĂRNECI (a prezentat conf. univ. dr. Puiu ENACHE) și „Locuri și legende vrâncene“, de Simion HĂRNEA (a prezentat conf. univ. dr. Al. HANȚĂ) ; vizitarea Casei memoriale „Al. Vlahuță“ ; decernarea premiilor Salonului, de către un juriu condus de prof. univ. dr. doc. Al. PIRU, următorilor tineri creatori : Marin MOSCU — marele premiu al Salonului ; Ion BACIU — premiul gazetei „Milcovul“ ; Petre ABEABOERU — premiul pentru proză, oferit de Comitetul județean pentru cultură și educație socialistă Vrancea ; Paul SPIRESCU — premiul pentru poezie, atribu-

it de Comitetul județean Vrancea al U.T.C.

În prima zi a Salonului literar Dragosloveni, oaspeții și reprezentanții vieții culturale și literare locale au fost primiți de tovarășul **Gheorghe STOICA**, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Vrancea al P.C.R. Cu această ocazie, s-au prezentat principalele realizări dobândite de oamenii muncii din județul nostru, s-a vorbit despre peisajul spiritual vrâncian, subliniindu-se în mod deosebit valoarea națională a „Revistei noastre“, publicație școlară, „care concurează chiar și periodicele profesioniste“ (Radu Cărneci), s-a propus găsirea unei noi formule menite să faciliteze îmbunătățirea acțiunilor ce urmează să fie incluse în viitoarele ediții ale Salonului.

La Dragosloveni

SEARĂ OMAGIALĂ

Casa corpului didactic a județului Vrancea și Filiala Focșani a Societății de științe filologice au organizat, la 6 decembrie a.c., o seară omagială dedicată poetului **Virgil HUZUM**, fost elev al Liceului „Unirea“. Prof. Nicolae CRĂCIUN a făcut o vibrantă prezentare a vieții și activității autorului „Mirajului sunetelor“, iar secretul folk de la Liceul „Al. I. Cuza“ a dat un scurt program artis-

tic, alcătuit și din piese muzicale pe versuri create de cărturarul sârbătorit. În încheiere, profesorii **Luceția ȘAIGĂU** și **Petrache DIMA** au scos în evidență importanta donație făcută de scriitor Bibliotecii județene Vrancea, bibliotecilor Casei corpului didactic și Liceului „Unirea“, donație care cuprinde numeroase cărți, colecții de reviste, a căror valoare depășește 100 000 lei.

Cronicar

PLASTICĂ

Carmen MOGOȘ

CLASA A XII-A A

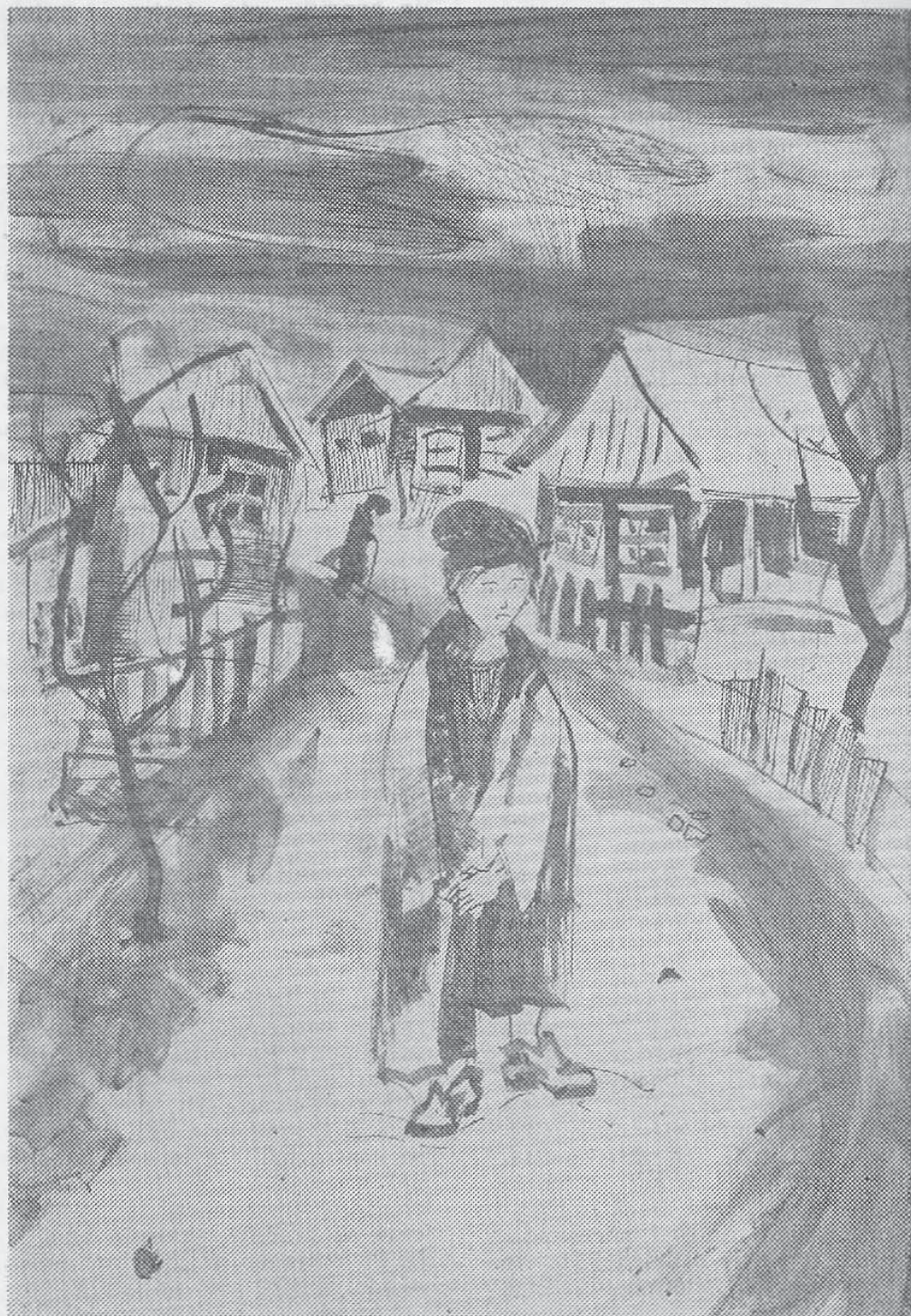

„Flori de câmp“

„Marină“

PLASTICA

„Iarna pe uliță“

Ilustrație la celebra poezie a lui G. Coșbuc, realizată de Nagy Ödön, clasa a X-a C, Liceul pedagogic din Tg. Mureș

ȘTIINȚA ȘI TEHNICĂ

LASERII (II)

Cele 4 mari proprietăți ale laserilor despre care s-a mai scris și anume: intensitatea, diversitatea, coerența și monocromaticitatea fac din această rază un instrument prețios în diferite domenii ale științei. Un exemplu concret: în țara noastră, la I.P.B. este pus la punct un sistem de teste microfizică a dispozitivelor semiconductoare, utilizând radiația laser.

În telemetrie, laserul se folosește la măsurarea distanțelor până la o țintă aflată la mai mulți km, cu o precizie de câțiva metri. Principiul de funcționare constă în măsurarea timpului în care fascicolul a parcurs o anumită distanță și determinarea acesteia.

De o largă utilizare se bucură și radarul laser. Deosebirea față de un radar obișnuit constă în faptul că emițătorul și receptorul de microunde sînt înlocuite printr-un laser, respectiv printr-un receptor optic.

Teleghidajul cu ajutorul laserilor își găsește și el locul în practică.

Specialiștii sovietici au realizat o metodă simplă și eficientă de ghidare a aterizării aeronavelor, cu ajutorul fasciculelor laser. Sistemul denumit „Glissada” constă în folosirea fasciculelor ca reper pentru pilot, acesta putîndu-se orienta corect și în cazul unor condiții de vizibilitate redusă. Pentru eliminarea efectelor fotobiologice, proiectul folosește numai surse laser care funcționează în domeniul „roșu” al spectrului.

Calitatea de a fi coerentă permite acestei „lumini” transportarea informațiilor, ca urmare aplicativitatea în domeniul telecomunicațiilor. Cu cît frecvența unei unde electromagnetice este mai înaltă, cu atît cantitatea de informații pe care o poate transporta e mai mare. Dacă frecvența transmisă cu ajutorul microundelor atinge 10^9 (zece miliarde) Hz, în cazul luminii vizibile poate atinge 900 000 Hz.

Ca să ne facem o idee despre posibilitățile uriașe de transport a razei laser să menționăm că doar cu ajutorul unui singur fascicol este posibil ca jumătate din populația globului să ia legătura simultan cu cealaltă jumătate. Dar problema care se

ridică limitînd posibilitățile de comunicare prin intermediul acestei radiații este aceea a propagării ei, cunoscut fiind că distanța pe care se transmite raza este mult diminuată în condiții atmosferice neprielnice cum ar fi ceața și diferitele impurități prezente în atmosferă.

Medicina beneficiază și ea de avantajele laserului. Acesta e utilizat în operații de mare finețe cum sînt cele de ochi. În cadrul institutului de chirurgie „A. V. Vișnevschi” funcționează un asemenea „scalpel — laser”, care are la bază proprietatea țesuturilor de a absorbi energia radiantă și de a se evapora.

Metoda asigură o sterilitate absolută și rana nu e dureroasă. Este impresionant faptul că datorită diametrelor foarte mici ale fasciculelor laser ($1,5 \cdot 10^{-4}$ în cazul celui cu argon) este posibil ca să se acționeze asupra unei singure celule, celelalte nefiind vătămate. Laserul e folosit cu succes și în combaterea diferitelor forme de cancer al pielii.

În metrologie descoperirea noului tip de lumină a făcut posibilă măsurarea distanței cu care se deplasează partea superioară a unei clădiri sub acțiunea vîntului sau deformarea unui pod sub acțiunea greutății. Laserii și-au găsit aplicații și în măsurarea unor mărimi de natură foarte diferită. De exemplu, se poate preciza viteza luminii cu o eroare de 3 mm/s.

Intensitatea foarte înaltă pe care o posedă această radiație permite străpungerea unor materiale foarte dure, ca de exemplu diamantul. Timpul de găurire a diamantului a scăzut de la 2—3 zile cît era necesar în cazul metodelor clasice la aproximativ 2 minute.

Dar așa cum s-a întîmplat și cu alte mari descoperiri ale geniului uman și laserul este utilizat de diverse centre militare la realizarea unor noi arme. Folosirea laserului la declanșarea unei reacții termo-nucleare care să producă explozia unei bombe cu hidrogen ar „destina” omenirii o mini bombă „H” portabilă.

Lăsînd de o parte utilizările din domeniul înarmărilor, se preconizează ca laserul să-și găsească un cîmp de aplicație din ce în ce mai larg în toate domeniile pașnice ale științei și tehnicii actuale.

Dorian MARIN,
promoția 1979

Automobilul și matematica

Unul din multiplele domenii de aplicabilitate a cunoștințelor matematice reprezintă și fiabilitatea pieselor și subansamblelor automobilului.

Fiabilitatea unui produs (element) reprezintă probabilitatea ca el să dea satisfacție, un timp dat, în condiții de funcționare date.

Urmărirea fiabilității unui produs constă în înregistrarea numărului de defecțiuni (căderi) ce apar în intervale stabilite de timp, respectiv kilometri în cazul automobilului, la un lot de elemente supuse încercării, în condiții normale de lucru.

Dacă se notează cu :

N — numărul de elemente supuse încercării ;

Δt_i — intervalul stabilit pentru înregistrarea căderilor ;

n_i — numărul de elemente care s-au defectat în intervalul Δt_i , se poate trasa histograma distribuției defectelor, în ordonată înregistrându-se raportul n_i/N , denumit „frecvența căderilor“ iar în abscisă intervalele de timp Δt_i (fig. 1).

Curba obținută prin unirea punctelor histogramei reprezintă „funcția de distribuție“ $f(t)$ care definește probabilitatea ca elementul respectiv să înregistreze o defecțiune în intervalul cuprins între t_i și $t_i + 1$.

Prin integrarea funcției $f(t)$ se obține o nouă funcție $F(t)$ denumită „funcția distribuției cumulative“. Funcția $F(t)$ precizează numărul sau procentul din întregul lot de produse ce s-au defectat pînă la un anumit timp t (fig. 2).

În evaluarea fiabilității unui produs o importantă deosebită o are „timpul mediu de funcționare“ m .

Dacă se presupune că la încercarea unui lot de elemente N , n_1 elemente se defectează după perioada t_1 , n_2 elemente se defectează după t_2 etc. timpul mediu de funcționare poate fi exprimat cu relația :

$$m = \frac{n_1 t_1 + n_2 t_2 + \dots + n_n t_n}{N} =$$

$$\frac{n_i t_i}{N} = \frac{n_i}{N} t_i$$

Ținînd cont că $\lim_{N \rightarrow \infty} \frac{n_i}{N} = f(t)$ se

$$\text{poate scrie : } \int_0^{\infty} f(t) dt \quad ()$$

În teoria fiabilității se folosește și funcția $Z(t)$ denumită „intensitatea căderilor“ s-au „coeficientul de avarii“ care reprezintă raportul dintre numărul de căderi $f(t)$ într-o perioadă dt , și numărul elementelor aflate în stare de funcționare la începutul acestei perioade $V(t)$, denumită și „funcția de supraviețuire“ sau „curba de fiabilitate“.

$$Z(t) = \frac{f(t)}{V(t)} \quad (2)$$

Între funcția distribuției cumulative $F(t)$ și funcția de supraviețuire există relația :

$$F(t) = 1 - V(t) \quad (3)$$

Relația 3 se poate dezvolta astfel :

$$Z(t) = \frac{dF(t)}{V(t)} = \frac{-dV(t)}{V(t)} = -d \ln V(t)$$

$$V(t) = 1 - \int_0^t Z(t) dt \quad (4)$$

Deci cunoscîndu-se evoluția în timp a intensității căderilor $Z=Z(t)$, se poate construi prin puncte curba de supraviețuire.

Intensitatea căderilor se poate determina foarte ușor din datele obținute din exploatare sau încercările de fiabilitate realizate în laborator.

Matematicianul suedez Weibull, pe baza a numeroase date experimentale, a stabilit că toate evoluțiile posibile a fi întîlnite în practică ale parametrilor enunțați pot fi descrise dacă se acceptă pentru legea de distribuție a defecțiunilor, formula :

$$f(t) = \frac{b}{c} \left(\frac{t}{c}\right)^{b-1} \cdot e^{-\left(\frac{t}{c}\right)^b} \quad (5)$$

Acest lucru este echivalent cu a accepta pentru intensitatea căderilor $Z(t)$ și respectiv funcția de supraviețuire $V(t)$ relațiile :

Automobilul și matematica

(Urmare din pag. 1085)

$$Z(t) = \frac{b}{c} \left(\frac{t}{c}\right)^{b-1} \quad (6)$$

$$V(t) = e^{-\left(\frac{t}{c}\right)^b} \text{ în care: } \quad (7)$$

t — timpul care este variabila independentă;

b — constantă ce ține seama de com-

te mai mare numărul de elemente care ajung să realizeze timpul mediu de funcționare.

Din punctul de vedere al constructorului și al celui ce exploatează agregatul, valorile c mari sînt preferabile, deoarece, dacă sînt asociate cu o viață caracteristică mare, exprimă situația cînd în cea mai mare parte a duratei de funcționare se

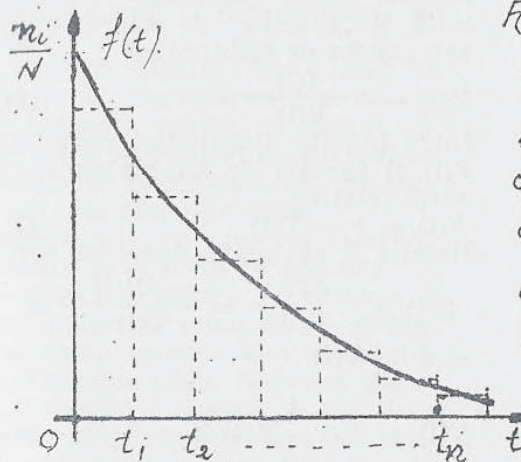

Fig. 1.

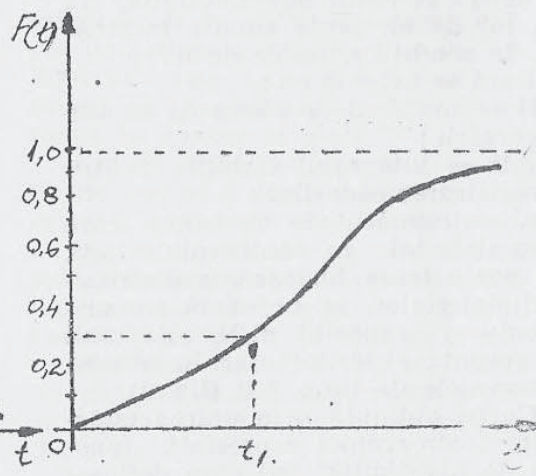

Fig. 2.

portarea produsului la regimul de solicitări aplicat în timpul încercării. Pentru majoritatea tipurilor de produse $b = 1-4$;

c — constantă denumită, „viața caracteristică” și egală numeric cu timpul de funcționare la care reușesc să ajungă 36,78 la sută din lotul de produse încercat.

Înlocuind în relația 1 a timpului mediu de funcționare expresia $f(t)$ și efectuînd integrala rezultă:

$$m = c \Gamma\left(1 + \frac{1}{b}\right) \text{ unde} \quad (8)$$

Γ — reprezintă „funcția gama” a lui Euler ce se poate lua din tabelul funcție de valoarea argumentului

$$\left(1 + \frac{1}{b}\right)$$

Cu cît c este mai mare cu atît es-

semnalează puține defecțiuni, iar spre sfîrșitul vieții are loc o acumulare bruscă de defecțiuni, care eventual coincid cu defecțiunile de uzură.

Din cauza formei complexe a curbei de fiabilitate se ajunge la calcule foarte dificile. Rezolvarea practică a acestei probleme a fost însă transpusă din domeniul unor calcule complicate de funcții exponențiale în acela al trasării unor drepte pe diagrame judicios concepute.

Logaritmînd „funcția distribuției cumulative” $F(t)$ care are expresia

$$F(t) = 1 - V(t) = 1 - e^{-\left(\frac{t}{c}\right)^b}$$

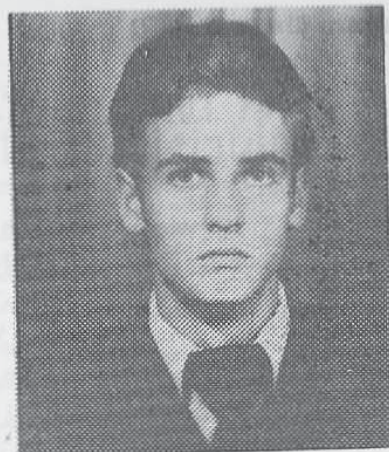
de două ori se obține:

(Continuare în pag. 1087)

ÎN CONFRUNTĂRI NAȚIONALE

Elevul Radu Nagler — distins cu premiul al III-lea

Sesiunea științifică a elevilor din acest an s-a desfășurat în cadrul amplexelor manifestări artistice, culturale și științifice ale Festivalului național „Cântarea României”. Faza pe țară a avut loc la Craiova în perioada 27 august — 5 septembrie. Printre cele 65 de lucrări prezentate în secția de matematică s-a aflat și „Variante ale demonstrației prin inducție matematică”, aparținând elevului nostru Radu Nagler (îndrumător: prof. Corneliu Savu). Autorul abordează delicata problemă a fundamentării logico-matematice a „principiului inducției matematice” și prezintă toate variantele metodei inducției matematice. Teoremele ce stau la baza acestor metode de demonstrație sînt justificate într-o manieră nouă, proprie. Apreciindu-se dificultatea temei tratate, organizarea materialului, originalitatea demonstrațiilor, cît și înalta ținută a susținerii lucrării, juriul a decernat tînărului matematician premiul al III-lea. Lucrarea fiind accesibilă și utilă elevilor din treapta a II-a de liceu, o prezentăm — în rezumat — în rîndurile ce urmează. Vom folosi următoarele notații :

a — număr întreg fixat, k — număr natural nenul fixat, m — număr întreg oarecare (variabil) și n — număr natural oarecare (variabil). Menționăm și câteva definiții mai rar întîlnite în manualele școlare :

a) O mulțime pe care s-a definit o relație de ordine se zice că este **total ordonată** dacă oricare două elemente ale sale sînt comparabile.

b) Fie X o submulțime a unei mulțimi ordonate și $x_0 \in X$ astfel încît $x_0 \leq x, \forall x \in X$.

Elementul x_0 se numește **cel mai mic element** al lui X.

c) Dacă o mulțime ordonată se bucură de proprietatea că orice submulțime nevidă a sa are un cel mai mic element, spunem că mulțimea este **bine ordonată**.

(Continuare în pag. 1088)

(Urmare din pag. 1086)

$$I_n \cdot I_n \frac{1}{1-F(t)} = b I_n \frac{t}{c}$$

Se observă că între

$$I_n \cdot n \frac{1}{1-F(t)} \text{ și } I_n \left(\frac{t}{c} \right)$$

există o dependență liniară de tipul $y = bx$; unde b este coeficientul unghiular al dreptei respective.

Pe această bază s-au construit diagrame denumite în mod curent „diagramele lui Weibull” avînd ca abscisă funcția $I_n(t)$ și ca ordona-

tă funcția $I_n \cdot I_n \frac{1}{1-F(t)}$ diagrame

pe care funcția cumulativă rezultă sub forma unei drepte denumită „dreapta lui Weibull”.

Conform celor arătate mai sus, la intersecția dreptei lui Weibull cu axa absciselor ($F(t) = 63,22\%$) rezultă viața caracteristică c. cu care, utilizînd relația $m = c \left(1 + \frac{1}{b} \right)$ se poate

calcula timpul mediu de funcționare.

Din cele prezentate rezultă că matematica oferă specialistului în construcția și exploatarea autovehiculului metode de analiză privind performanțele de fiabilitate ale unui agregat ce echipează mașina astfel încît acesta este în măsură de a aplica anumite corecții din punct de vedere constructiv sau al exploatareii.

Ing. Ioniță FILIP,
I.T.A. Vrancea

MATEMATICA

Urmare din pag. 1087)

§1. FUNDAMENTAREA LOGICO-MATEMATICĂ A PRINCIPILIULUI INDUCȚIEI MATEMATICE

Demonstrațiile prin inducție matematică se aplică propozițiilor referitoare la numere întregi. Aceste demonstrații utilizează mai multe teoreme de inducție, care au drept punct de plecare „principiul ind. matematică”:

T1: Dacă $P(0)$ este adevărată și $P(n) \Rightarrow P(n+1), \forall n \in \mathbb{N}$, atunci $P(n)$ este adevărată $\forall n \in \mathbb{N}$.

Problema care se pune d.p.v. al fundamentelor matematice este următoarea: „principiul” este o teoremă sau o axiomă? Răspunsul se dă în funcție de teoria acceptată în construcția numerelor naturale.

a. În teoria lui Peano T1 nu este altceva decât o reformulare a axiomei inducției. După definirea operațiilor și relației de ordine (\leq) în \mathbb{N} , utilizând T1, se arată că \mathbb{N} este total și bine ordonată. În cadrul teoriei lui Peano demonstrarea lui T1 prin utilizarea proprietății de bine ordonare a mulțimii \mathbb{N} este o gravă greșală logică (cercicios). Tradiția a impus proprietatea amintită drept principal mijloc de a demonstra celelalte teoreme de inducție (vezi Algebra cl. X 1979 p. 45-47).

b. În teoria cardinalelor finite se pornește de la introducerea relației de echipotență (aceeasi putere) între mulțimi. Se definesc mulțimile infinite, mulțimile finite și cardinalul unei mulțimi. \mathbb{N} este mulțimea cardinalelor finite. Se definesc operațiile (adunarea și înmulțirea) și relația de ordine (\leq) în \mathbb{N} . Se demonstrează că \mathbb{N} este total ordonată. Utilizând axioma lui Zermelo (axioma alegerii) se arată că \mathbb{N} este și bine ordonată. Acum se poate justifica T1, ceea ce permite acceptarea tuturor rezultatelor din teoria lui Peano. În teoria cardinalelor (cât și în cea a ordinarilor, o teorie mai grea, dar mai riguroasă d.p.v. logic) T1 este o teoremă.

§2. REGULI LOGICE

În §3 vom utiliza următoarele reguli logice (justificabile prin utilizarea tabelelor de adevăr):

$$L1: p \wedge q \Rightarrow p$$

$$L2: (p \Rightarrow q) \Leftrightarrow [p \Rightarrow (p \wedge q)]$$

$$L3: (p \Rightarrow q) \Leftrightarrow [(p \wedge r) \Rightarrow (q \wedge r)]$$

§3. TEOREME DE INDUCȚIE

T2: Dacă $P(a)$ este adevărată și $P(m) \Rightarrow P(m+1), \forall m \geq a$, atunci $P(m)$ este adevărată $\forall m \geq a$.

T3: Dacă $P(a)$ este adevărată și $P(m) \Rightarrow P(m-1), \forall m \leq a$, atunci $P(m)$ este adevărată $\forall m \leq a$.

T4: Dacă $P(a), P(a+1), \dots, P(a+k-1)$ sînt adevărate și $P(m) \Rightarrow P(m+k), \forall m \geq a$, atunci $P(m)$ este adevărată $\forall m \geq a$.

T5: Dacă $P(a), P(a-1), \dots, P(a-k+1)$ sînt adevărate și $P(m) \Rightarrow P(m-k), \forall m \leq a$, atunci $P(m)$ este adevărată $\forall m \leq a$.

T6: Dacă $P(a)$ este adevărată și " $P(a) \wedge P(a+1) \wedge \dots \wedge P(m) \Rightarrow P(m+1)$ ", $\forall m \geq a$, atunci $P(m)$ este adevărată $\forall m \geq a$.

T7: Dacă $P(a)$ este adevărată și " $P(a) \wedge P(a-1) \wedge \dots \wedge P(m) \Rightarrow P(m-1)$ ", $\forall m \leq a$, atunci $P(m)$ este adevărată $\forall m \leq a$.

T8: Dacă $P(a), P(a+1), \dots, P(a+k-1)$ sînt adevărate și " $P(m) \wedge P(m+1) \wedge \dots \wedge P(m+k-1) \Rightarrow P(m+k)$ ", $\forall m \geq a$, atunci $P(m)$ este adevărată $\forall m \geq a$.

T9: Dacă $P(a), P(a-1), \dots, P(a-k+1)$ sînt adevărate și " $P(m) \wedge P(m-1) \wedge \dots \wedge P(m-k+1) \Rightarrow P(m-k)$ ", $\forall m \leq a$, atunci $P(m)$ este adevărată $\forall m \leq a$.

Pentru a ilustra maniera în care sînt justificate aceste 8 teoreme de către autor, vedăm în cele ce urmează demonstrația teoremei T6.

Se notează " $P(a) \wedge P(a+1) \wedge \dots \wedge P(m)$ " cu $Q(m)$. $Q(a)$ este identică cu $P(a)$; deci este adevărată. În regula L2 $p \equiv Q(m), \forall m \geq a$ și $q \equiv P(m+1), \forall m \geq a$ și obținem " $Q(m) \Rightarrow P(m+1), \forall m \geq a$ ". Conform lui T2, $Q(m)$ este adevărată \forall

MATEMATICĂ

(Urmare din pag. 1089)

$m \geq a$ și, utilizând regula L1, obținem că $P(m)$ este adevărată $\forall m \geq a$.

Vă invităm să comparați această demonstrație cu cea din manualul de algebră cl. a \bar{X} -a, ediția 1979, pg. 46. (În acest manual T6 este numită „al doilea principiu al inducției matematice”).

§4. EXEMPLE

Din exemplele ce au fost folosite de autor, pentru a ilustra modul de a utiliza cele nouă teoreme în demonstrarea unor propoziții matematice, reținem cîteva, pe care vă invităm să le justificați folosind teoremele menționate.

$$E1: \forall x \in \mathbb{R}_+ \text{ și } \forall n \in \mathbb{N}, (1+x)^n \geq 1+nx \text{ (Bernoulli)}$$

$$E2: \overline{\bigcup_{k=1}^n A_k} = \bigcap_{k=1}^n \overline{A_k} \text{ și } \overline{\bigcap_{k=1}^n A_k} = \bigcup_{k=1}^n \overline{A_k}, \text{ unde } \overline{A} \text{ este com-}$$

plementara mulțimii A în raport cu o mulțime de referință (relațiile lui De Morgan).

E3: Fie x_1 și x_2 rădăcinile ecuației $ax = x^2 + b$, unde $a \in \mathbb{Z}$ și $b \in \mathbb{Z}^*$. Să se arate că $x_1^n + x_2^n \in \mathbb{Z}$, $\forall n \in \mathbb{N}$. Dacă $b=1$, atunci $x_1^m + x_2^m \in \mathbb{Z}$, $\forall m \in \mathbb{Z}$.

E4: $\forall n \in \mathbb{N}$ admite cel puțin o reprezentare de forma $n = \pm 1^2 \pm 2^2 \pm \dots \pm m^2$, unde $m \in \mathbb{N}^*$, iar semnele $+$ și $-$ se aleg convenabil (se folosește T4 pt. $K=4$).

E5: Poligoanele convexe regulate se bucură de proprietatea: suma distanțelor la laturi pentru orice punct interior este aceeași. Să se arate că există poligoane convexe neregulate cu oricîte laturi dar nu trei, care să aibă aceeași proprietate (se folosește T4 pt. $K=2$ și $A=4$).

E6: Fie $(x_n)_{n \in \mathbb{N}}$ un sir de numere pozitive astfel ca $x_{n+1} \leq \frac{x_0 + x_1 + \dots + x_n}{n+1}$, $\forall n \in \mathbb{N}$. Să se arate că sirul este mărginit (se folosește T6)

—#—

DIN SUMAR

- **CONGRESUL AL XII-LEA AL P.C.R.**
Obiective fundamentale
- **COMEMORĂRI**
90 de ani de la moartea lui Ion
CREANGĂ
„Modelul Creangă“, de prof. univ.
dr. doc. Constantin CIOPRAGA
- **DIALOG LITERAR**
Prof. univ. dr. doc. Al. PIRU :
„Am pregătit pentru tipar ediția a
doua din «Istoria literaturii române
de la origini pînă în prezent», de G.
Călinescu, acum 12 ani“
- **CÎNTAREA ROMÂNIEI**
„REVISTA NOĂSTRĂ“ — distinsă
cu „Premiul special pentru cea mai
bună revistă școlară din țară“
- **ANUL INTERNAȚIONAL AL
COPILULUI**
Mihail STERIADE — prietenul celor
mai tineri poeți români
- **DINTRE SUTE DE CATARGE**
- **REPORTAJ**
Pe drumurile literare ale țării (IV)
CIUCEA
- **ISTORIE LITERARĂ**
GOGA — inedit
CĂLINESCU — inedit
- **BLOCNOTES**
În vizită la redacția „Revistei
noastre“ de la Liceul „Nicu Gane“
din Fălticeni
- **FOȘTI ELEVI AI LICEULUI
„UNIREA“**
Maricel POPA
- **INVITATUL NOSTRU**
George GENOIU
- **ANCHETA „REVISTEI NOASTRE“**
Obiectele de învățămînt
- **DIN ACTIVITATEA ORG. U.T.C.**
- **FOȘTI PROFESORI AI LICEULUI
„UNIREA“**
Marcel BRÂNDZĂ
- **ISTORIE LOCALĂ**
„Cu privire la primele mențiuni do-
cumentare despre Focșani“, de A.
AXENTE
- **ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE**
„Itinerar polonez“, de Daniela PU-
PĂZĂ și Ovidiu GROPER
- **CULTIVAREA LIMBII**
„Limba română la examenele de
admitere“, de prof. Ilie GEANTĂ
- **REVISTA REVISTELOR ȘCOLARE**
- **ȘTIINȚA ȘI TEHNICA**

Măsurarea forțelor...

Foto : FLORINA IACOVACHE

64 de pagini — 5 lei